

Kosova Cumhuriyeti -

Hükümet -

Çevre, Mekânsal Planlama ve Altyapı Bakanlığı

Sürücü Belgesi ve Araçlar Dairesi

Yazarlar Grubu

SÜRÜCÜ EĞİTMENLİĞİ MESLEKİ SINAVI KILAVUZU

***Bakanlık Tarafından Yetkilendirilmiş
Kılavuz
2025***

SÜRÜCÜ EĞİTMENLERİ İÇİN MESLEKİ SINAV KILAVUZU

Yazarlar:

**Habib Hasani, Xhevat Gashi, Avni Abdyli,
Vlora Hasanramaj, Reshat Sylejmani,
Burim Deliu, Mirditë Emini**

Değerlendiriciler:

Fejzulla Mustafa, Shkumbim Leka

Uzman İş Birlikçileri:

Ruzhdi Matoshi, Ekrem Latifi

Dil ve İmla Kontrolü:

Yetkili kuruluş

Fotoğraflar:

Yazarlar

Kaynaklar:

İnternet kaynakları, Diğer kaynaklar

Priştine 2025

Bu kılavuzun basımı, fotokopisi veya maddi kazanç amacıyla fiziksel ve/veya elektronik ortamda kullanımı yasaktır.

Bu kılavuz hiçbir şekilde, baskı veya elektronik kullanım masraflarını karşılamak amacıyla dahi satılamaz. Yukarıda belirtilen şartlara uyulmaması, maddi kazanç sağlamak amacıyla eser sahipliğinin izinsiz alınması anlamına gelen bir suç teşkil eder.

İçindekiler

1. SÜRÜCÜ EĞİTMENLİĞİ MESLEĞİNE GİRİŞ	6
2. EĞİTİME BAŞLANGIÇ AŞAMALARI –	15
3. ADAYIN POLİGONDA EĞİTİMİ	25
4. YERLEŞİM YERİ İÇİ VE DIŞINDA EĞİTİM	33
5. KAYNAKLAR	117

Önsöz

Bu kılavuz, Sürücü Eğitmeni Lisans Sınavı için yetkilendirilmiş Bakanlık tarafından oluşturulan çalışma grubumuz tarafından hazırlanmıştır.

Sürücü eğitmeni lisans sınavına başvuracak adaylar, bu kılavuzun tüm bölümlerinden faydalanabilirler. Ancak, sürücü eğitmeni lisansını yenilemek isteyenler, yalnızca dördüncü bölümde (4. Bölüm) yer alan materyali kullanarak sınav hazırlığını yapacaklardır.

Bu kılavuzun amacı, adayın sürücü eğitmeni mesleğinin anlamını ve sürücü adaylarının nasıl eğitileceğini öğrenmesini sağlamaktır. Eğitmen, adayları yalnızca pratik kısımdan eğittiğinden, çalışma grubumuz bu alana odaklanmanın daha uygun olduğuna karar vermiştir.

Bu kılavuzda kullanılan bazı fotoğraflar (illüstrasyonlar), B sınıfı sürücü adayları için kamuya açık sorularda kullanılanlarla aynıdır.

Çalışma grubu olarak, bu kılavuzun hazırlanması sırasında bazı teknik ya da diğer türde hatalar yapılmış olabileceğinin farkındayız. Bu nedenle, kılavuzun kullanıcılarından herhangi bir hata, öneri veya tavsiye ile ilgili bizimle iletişime geçmelerini rica ediyoruz. Geri bildirimlerinizi takdirle karşılayacak ve bir sonraki baskıyı daha kaliteli ve daha pratik hale getirmek için dikkate alacağız.

Yazarlar

BÖLÜM I

SÜRÜCÜ EĞİTMENLİĞİ MESLEĞİNE GİRİŞ

1. SÛRÛCÛ EĞİTMENLİĞİ MESLEĞİNE GİRİŞ

Terimler

Bu sürücü eğitmeni mesleğine girişte kullanılan kavramlar şunlardır:

“Sürücü Kursu” - Sürücülük eğitimi veren kurum;

“Sürücü Adayı” - Sürücü eğitimi almak için sürücü kursuna kayıt yaptıran kişi;

“Sürücü Eğitmeni” - İlgili kategori için sürücü adaylarına pratik eğitim vermek üzere yetkilendirilmiş kişi;

“Sürücü Eğitmeni Lisansı” - Sürücü adaylarına pratik eğitim verme yetkisini belgeleyen ve ilgili Ulaştırma Bakanlığı tarafından verilen resmi belge.

Sürücü Eğitmeni Lisanslama Prosedürleri

Sürücü eğitmeni lisansı almak isteyen adaylar, önce temel sürücü eğitmeni eğitimini tamamlamış olmalıdır.

Profesyonel lisans sınavı, teorik ve pratik bölümden oluşur. Lisansın yenilenmesi için ise yalnızca teorik sınav uygulanır. Sürücü eğitmeni lisansı için pratik sınav yalnızca kamu yollarında yapılır. Teorik sınavı başarıyla geçtikten sonra adaylar pratik sınavı geçme hakkına sahip olurlar.

Profesyonel sınavın pratik kısmı iki ana bölüme ayrılır:

a) İlk Bölüm sınavın kişisel sürüşünü kapsar:

- Araç Kontrolü (teknik günlük kontrol ve önleyici bakım: motor yağı seviyesi, soğutma sıvısı, cam yıkama sıvısı, aksesuarlar, lastikler, direksiyonun uygun şekilde ayarlanması, sürücü koltuğunun doğru pozisyona getirilmesi, sürücü aynalarının ayarlanması, emniyet kemeri takılması ve baş destek sisteminin varlığında ayarlanması);
- Trafikteki Davranış;
- Sürüş Teknikleri;
- Trafik Durumunun İzlenmesi ve Takibi;
- Zamanında ve Doğru Hareketler;
- Defansif sürüş uygulaması (uygun sürüş, tahmin etme, gerçek trafik durumlarında karar verme);
- Eko-sürüş uygulaması ve güvenli sürüş

a) Sınavın ikinci kısmı "Adayın liderliği ve değerlendirilmesi (aday, sürücü eğitmeni rolünü üstlenir)" içermektedir

Sürücü eğitmeni adayı, "adayın yol üzerindeki yönlendirilmesi" sınav kısmında şunları yapmalıdır:

- İletişim becerilerine sahip olmalı;
- Davranış ve sürüş tekniğini değerlendirmeli;
- Adayın trafik durumlarındaki davranış ve tepkilerini değerlendirmeli;
- Trafikteki tehlikeli durumlara karşı sözlü ve fiziksel olarak tepki vermeli;
- Sürüş sonrası, sürücü adayı yaptığı hataları adayın kendisine iletmeli (sürüş raporu);
- Adayı sürücü belgesi için, hata değerlendirme kriterlerine göre nihai değerlendirme yapmalı ve adayın "yeterli olduğunu" veya "yeterli olmadığını" belirtmelidir.

Komisyon sürücü eğitmeni adayını, sürüş tekniği, adayın yönlendirilmesi, hataların iletişimi ve sınavdaki nihai değerlendirme temelinde değerlendirir. Hatalar, küçük hata, ciddi hata ve tehlikeli hata olarak sınıflandırılır. Ciddi veya tehlikeli bir hata yapan aday sınavı geçemez. Dört (4) küçük hata yapan ya da aynı küçük hatayı iki (2) kez tekrarlayan aday, sürücü eğitmeni profesyonel sınavını geçemez. Pratik sınavın, kamu yollarında en az otuz (30) dakika ile kırk beş (45) dakika arasında süresi vardır. Başarıyla "kişisel sürüş" kısmını geçen aday, sınavın ikinci kısmına geçer. Adayın yol üzerinde yönlendirilmesi (sürücü eğitmeni rolünü üstlenen) devam eder. Komisyon üyelerinden biri sürücü belgesi adayı rolünü oynar.

Pratik eğitim, geçerli bir sürücü eğitmeni lisansına sahip ve belirlenen şartları yerine getiren bir eğitmen tarafından yapılır. B kategorisi için adayın pratik eğitim saatleri en az yirmi (20) saat, diğer kategoriler içinse en az on beş (15) saattir.

Sürücü Eğitmeni Hakları ve Yükümlülükleri

Sürücü eğitmeni, günlük olarak en fazla sekiz (8) saat pratik eğitim verebilir, bu süre farklı kategorilerdeki adayların pratik saatleri de dahil edilerek hesaplanır.

Sürücü eğitmeni, pratik ders sırasında şu yükümlülüklerle sahiptir:

- İş talimatlarını zamanında ve düzenli bir şekilde yerine getirmek;
- Adayın kartelasını zamanında ve düzenli bir şekilde doldurmak;
- Adayların eğitim programına sahip olmak;
- Sürücü belgesine sahip olmak;
- Geçerli bir sağlık sertifikasına sahip olmak;
- Sürücü eğitmeni lisansına sahip olmak.

Sürücü eğitmeni, pratik eğitim sırasında adayın eğitimini verirken, Bakanlık yetkilisi (Denetçiler) tarafından istenildiğinde durup istenen belgeleri sağlamak zorundadır.

Bakanlık yetkilisi, sürücü okulunun aracı durdurduğunda, "STOP DENETÇİ" işaretiyle durmayı sinyal vermelidir.

Pratik eğitim, her kategori için ayrı ayrı araçlarla yapılır.

Sürücü adaylarını eğitmek için kullanılan araç, aşağıdaki ek koşulları sağlamalıdır:

- Kayıtlı olmalı, altı (6) aylık periyodik kontrolü yapılmış olmalı ve onaylı ek komutlara sahip olmalıdır;*
- Her kategori için "L" harfiyle işaretlenmiş olmalıdır;*
- Trafikte güvenli katılım için teknik koşulları sağlamalıdır;*
- Hijyenik koşulları sağlamalıdır.*

Sürücü eğitmeni, pratik ders başlamadan önce sürücü adayının aşağıdaki belgeleri kontrol etmekle yükümlüdür:

- Adayın kartelası;*
- Geçerli sağlık sertifikası.*

Her sürüş için, sürücü adayı ve sürücü eğitmeni fiziksel ve psikolojik olarak sürüşe uygun olmalıdır.

Adayın yerine getirmesi gereken şartlar aşağıda verilmiştir:

- Stres altında olmamalıdır,*
- Hasta olmamalıdır,*
- Alkol, uyuşturucu veya sürüş öncesi ve sırasında kullanılmaması gereken ilaçların etkisinde olmamalıdır,*
- Eğitim için yeterince dinlenmiş olmalıdır,*
- Gerektiğinde ele aldığı konuyu sıralamalı ve tekrarlamalıdır,*
- Gerçekten sürüş yapmayı isteyip sevdiği kanıtlanmalıdır,*
- Sürücü eğitmeninin talimatlarını aktif olarak takip edebilmek için yeterince odaklanmalıdır,*
- Uygun şekilde giyinmelidir (mütevazı).*

Sürücü Eğitmeni, eğitim sırasında şu beklent

- Açıklık veya örnek ilkesi,*
- Teori ve pratiğin bağlantısı ilkesi,*
- Bilinçli aktivite ilkesi (adayları eğitime aktif katılım göstermeye teşvik etmek),*
- Sistematiğe veya aşamalı ilkesi (basit hareketlerden karmaşık olanlara doğru),*
- Rasyonelleştirme veya ekonomi ilkesi (derslere hazırlıklı olmak),*
- Bireyselleştirme ilkesi (adayın özelliklerine uyum sağlamak),*
- Süreklilik ilkesi (doğrulama).*

Yukarıda belirtilen ilkeler dışında, sürücü eğitmeni ayrıca aşağıdaki eğitim yöntemlerini kullanmalı ve genellikle aşağıdaki yöntemlerin bir kombinasyonu kullanılmalıdır:

DORACAK PËR DHËNIEN E PROVIMIT PROFESIONAL PËR INSTRUKTORË SHOFERË

-Sözlü sunum yöntemi – bu yöntem mümkün olduğunca az kullanılmalı, kaçınılmazdır, ancak kötü bir özelliği vardır çünkü eğitmen, adaydan geri bildirim almaz,

- Gösterim veya demonstrasyon yöntemi – ilk olarak eğitmen, ardından aday,
- Konuşma yöntemi – soru ve cevap yöntemi (problemli birimler),
- Eğitim yöntemi.

Yalnızca yukarıda belirtilen şartlar yerine getirilirse, eğitimden olumlu sonuçlar beklenebilir, bu da daha iyi ve daha hızlı bir şekilde eğitim birimlerinin kazanılmasını sağlar ve bu, trafikteki katılımcılar için daha fazla güvenlik sağlar.

Pratik eğitim sırasında, sürücü okulunun aracında sadece sürücü eğitmeni ve ilgili kategori için eğitim alan aday yer alır.

Ders Planlaması

- Ders konusu,
- Eğitim materyali,
- Ders saati,
- Eğitim birimi.

Eğitim Planlaması Unsurları

Aşağıda, pratik eğitim kısmının nasıl planlanması ve organize edilmesi gerektiği verilmiştir.

Rakamlar	Kamusal Yolda Eğitim İçeriği - Trafikte Davranış	Ders Saati	Eğitim Yeri
T9	Otoyola veya Benzer Yollara Giriş	Otoyola Girişi ve Çıkışı, (hızlanma şeridinde trafik akışına giriş, yavaşlama şeridinden trafik akışından çıkış)	Yerleşim Yeri İçinde ve Dışında

Hedefler: Eğitim saati sonunda aday, otoyolda aracı güvenli bir şekilde sürme yeteneğine sahip olmalı ve girişte hızlanma şeridini kullanarak ve çıkışta yavaşlama şeridini kullanarak güvenli bir şekilde girebilmelidir.

Adayın Öğrenmesi Gereken Ders İçeriği

- Planın İçeriği

Adayın Öğrenmesi Gereken Ders İçeriği

İşaretin Bildirimi - Otoyol

- Trafik İşaretinin Tanınması

Otoyola Giriş (Hızlanma Şeridi Olmadan)

- Otoyola girmeden önce trafik işaretine bakılarak durmaksızın geçiş yapılabilme durumu kontrol edilmelidir,
- Yön göstergesi ile sinyal verilmelidir,
- Otoyolda hareket eden araçların mesafesi ve hızları değerlendirilmelidir,
- Otoyolda hareket eden tüm araçlara geçiş üstünlüğü verilmelidir,
- Otoyola, otoyolda hareket eden araçlara engel olmadan ve onları tehlikeye atmadan giriş yapılmalıdır.

Hızlanma Şeridinin Kullanılması (Varsa)

- Hızlanma şeridi kullanılarak otoyola giriş yapılmalı ve yön göstergesi ile sinyal verilmelidir,
- Gerektiğinde hız artırılmalı ve hızlanma şeridinin sonunda otoyola giriş yapılmalıdır,
- Otoyolda hareket eden araçların mesafesi ve hızları değerlendirilmelidir.

Otoyolda Sürüş

- Adayın aracıyla otoyolda sürüş, eğer şerit dolu değilse, en sağdaki şeritte yapılmalıdır,
- Sol şerit, geçiş için kullanılmalıdır,
- Şerit değiştirme işlemi, arkadaki trafiği gözlemleyerek yapılmalıdır (iç ve dış dikiz aynası, kör nokta ve yön göstergesi ile sinyal verilerek),
- Önündeki araçla çok yakın mesafede hareket edilmemelidir.

Otoyolda Arıza Durumu

- Acil durma şeridinde durulmalıdır,
- Güvenlik üçgeni en az 100 metre uzaklığa yerleştirilmelidir,
- Tüm yön göstergeleri yakılmalıdır.

Hızlanma Şeridinin Kullanılması (Yavaşlama Şeridi)

- Otoyoldan çıkarken yavaşlama şeridi kullanılarak çıkış yapılmalı ve yön göstergesi ile sinyal verilmelidir,
- Hız, yalnızca yavaşlama şeridine girdikten sonra, bu şeridin başında ihtiyaç doğrultusunda düşürülmelidir.

Otoyolda Hareket Eden Araçların Mesafesi ve Hızı Değerlendirilmelidir.

Ders Türü

- Bir sonraki dersin hazırlığı,
- Egzersizler,
- Tekrar,
- Dersin birleşimi.

Gerçekleştirilmesi Gereken Görevler

Eğitim (Eğitici Değerlerin Kazanılması)

Bilgiler (Bilgi ve Beceri Kazanımı)

İşlevsellik (Yeterlilik Gelişimi)

Eğitim Şunları İçerir:

- Eğitici değerlerin kazanılması,
- Otoyolda tehlike farkındalığının geliştirilmesi,
- Otoyolda doğru davranışlar, giriş, sürüş ve çıkış için pozitif tutumların geliştirilmesi ve kişisel sorumluluk bilincinin kazanılması.

Bilgiler

Bilgi Kazanımının Elde Edilmesi:

Trafik ve güvenlik kurallarının, trafik işaretlerinin öğretilmesi ve otoyola giriş, sürüş ve çıkış sırasında davranışların öğrenilmesi.

İşlevsellik (Yeterlilik Gelişimi)

Beceri geliştirme, izleme, tahmin etme, otoyolda riskleri tanıma ve risklerden kaçınma yöntemleri.

Eğitim Yeri

- Trafikteki teknik unsurların bulunduğu yerler,
- Adayın trafikte farklı durumlarla başa çıkma fırsatına sahip olduğu yerler,
- Ekonomiklik,
- Eğitim saatlerinin gerçekleştirilebileceği uygun yerler.

Eğitim Yöntemleri

- **Frontal Yöntem** - Bu yöntem eğitmenin aynı anda en fazla aday grubu ile çalışmasını ifade eder.
- **Grup Yöntemi** - Bu yöntem eğitmenin belirli bir aday sayısı ile çalışmasını ifade eder.
- **Çiftler veya Tandem Çalışması** - Bu yöntem iki eğitmenin bir adayla birlikte çalışmasını ifade eder.
- **Bireysel Yöntem** - Bu yöntem eğitmenin yalnızca bir adayla çalışmasını ifade eder.

Bizde uygulanan yöntem, bireysel yöntemdir, yani pratik eğitim sırasında eğitmen yalnızca bir sürücü adayıyla çalışır.

Eğitim Yöntemleri

Sürücü eğitmeni aşağıdaki yöntemleri kullanır:

- Açıklama Yöntemi
- Gösterim Yöntemi
- Tartışma Yöntemi
- Alıştırmalar (doğru, güvenli ve hızlı bir şekilde).

Eğitim Araçları ve Yardımcı Ekipmanlar

- Kategorilere uygun donanım ile donatılmış araçlar,
- Kılavuz,
- Çizim veya benzeri uygulamalar için blok,
- Koniler, kategoriye bağlı olarak.

Eğitim Saatinin Yapısı

- Başlangıç Bölümü - Hedefler
- Ana Bölüm - Alıştırmalar (araçla yapılan hareketler, güvenli davranışlar, olası hatalar)
- Son Bölüm - Değerlendirme

Eğitim Saatinin Başlangıç Bölümü Şunları Kapsar:

- Araçların günlük teknik öncesi kontrolü
- Sürüş hazırlık
- Tekrarlar
- Eğitim saatinin hedefleri

Ana Ana - Alıştırmalar şunları içerir:

Otoyola giriş, sürüş ve çıkış, yukarıda açıklandığı şekilde.

Son Bölüm:

Algılama, analiz etme ve hata düzeltme:

- Hataların nedeni*
- Hataların olası sonuçları*
- Hataların düzeltilme yöntemi*
- Diğerleri*

Zaman Faktörleri: - Gecikme veya erken yapılan hareketler.

Kalitatif Faktörler: - Hatalı hareket, yanlış sıralama.

Kantitatif Faktörler: - Gözden kaçan hareketler, aşırı yapılan hareketler.

Eğitmenin ve Adayın Etikası

Eğitmen ve sürücü adayı, provokatif olmayan ve kamu ahlakını ihlal etmeyen, bireyler veya grupları rahatsız edebilecek imajlar, yazılar veya semboller içermeyen uygun kıyafetler giymelidirler. Kadın adaylar için şortlar diz hizasından daha kısa olmamalıdır. Erkekler için, şortlar ve dizüstü pantolonlar yasaktır.

Eğitmen, adayla saygılı bir şekilde davranmalı, pratik dersler için motive etmeli ve tüm adayları sosyal statü, etnik, ırkı, dini vb. farklar gözetmeksizin eşit bir şekilde muamele etmelidir.

Yeterlilik Belgesi Kontrolü

Ders başlamadan önce, eğitmen şunları yapmalıdır:

- Adayın kimlik kartını ve kimliğini kontrol etmek;*
- Sağlık raporunu kontrol etmek;*
- Adayın kartelası ve çalışma talimatını doldurmak;*
- Adayın psikolojik ve fiziksel durumunu değerlendirmek;*
- Adayı ders için motive etmek ve karşılıklı raporları gözden geçirmek;*
- Adayın görüş yetisini test etmek;*
- Değerlendirmeye göre gerekli aksiyonları almak.*

BÖLÜM II

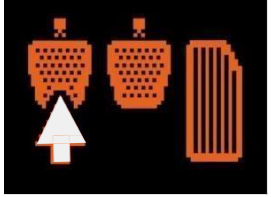
EĞİTİM YETERLİLİK İŞLEMLERİ

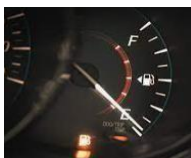
2. EĞİTİM YETERLİLİK İŞLEMLERİ

Araç Başlamadan Önceki İlk İşlemler

Eğitim (Uygulamalı Eğitim), Sürücü Adayları İçin Eğitim Planı Yönetmeliği'ne Göre Gerçekleştirilir. Sürücü adayı, ilgili kategoriler için eğitim yapılan araç hakkında bilgiye sahip olmalıdır. Aşağıda, ana ekipmanlar ve bunların işleyişi ile ilgili tablo sunulmuştur.

Araçtaki kontrol (komut) tablosu, motorun çalışma durumunu izlemeyi sağlar. Bu tablo, gidilen kilometreyi ve hareket hızını gösterir.	
Kontrol lambası, motorla ilgili bir problemi sinyal eder (gösterir).	
Soğutma cihazı (sıvı/su), motorun çalışmasını sağlar.	
Düşük hava basıncı (lastikler), aracın stabilitesini azaltır ve lastiklere zarar verir, ayrıca yakıt tüketimini artırır.	
Direksiyon, aracı istenilen yöne yönlendirmek için kullanılır.	
Araçtaki ABS sistemi, frenaj sırasında tekerleklerin kilitlenmesini engeller.	

<i>Frenaj pedali, motoru çalıştırmadan önce basılması gereken, araç hareket etmeye başlamasını ve vites değişimini sağlar.</i>	
<i>Resimdeki kontrol lambası, motor sıcaklığının izin verilen sınırı geçtiğini ve soğutma sisteminde bir arıza olduğunu gösterir.</i>	
<i>Resimdeki kontrol lambası, motor yağı seviyesinin yetersiz olduğunu veya yağlama sisteminde bir arıza olduğunu gösterir.</i>	
<i>Resimdeki kontrol lambası, araçta kısa faraların yandığını gösterir.</i>	
<i>Resimdeki kontrol lambası, araçta uzun faraların yandığını gösterir.</i>	
<i>Kontrol lambası, sis faralarının yandığını gösterir.</i>	
<i>Yön göstergeleri, araçla yapılan hareketlerde (geçiş, sola veya sağa dönüş, vb.) kullanılır.</i>	
<i>Resimdeki kontrol lambası, araçta tüm yön göstergelerinin yandığını gösterir.</i>	
<i>Kontrol lambası, alternatörün düzgün çalışmadığını gösterir.</i>	

Kontrol lambası, hız sabitleyicinin aktif olduğunu gösterir.	
Kontrol lambası, park freni arızalı olduğunu gösterir.	
Kontrol lambası, emniyet kemerinin takılmadığını gösterir.	
Kontrol lambası, ESP / Elektronik Stabilite Programı'nın arızalı olduğunu gösterir.	
Kontrol lambası, yakıt seviyesini gösterir.	
Kontrol lambası, hava yastığıyla ilgili bir problemi gösterir.	
Kontrol lambası, ısıtıcıların arızalı olduğunu gösterir (Dizel).	
Kontrol lambası, direksiyon yardım sisteminin arızalı olduğunu gösterir.	
EKOLOJİK rejim	

Küçük güvenlik mesafesi.	
Motor devir sayısı.	
Motor devir sayısı kırmızı alanda..	

Aday aracın çalışması hakkında bilgilendirilir; özellikle trafik güvenliğini doğrudan etkileyen donanımlar, motor, şanzıman sistemleri, sinyal ve aydınlatma donanımları, gösterge paneli, teknolojik (akıllı) cihazların çalışması ve bunların kullanım şekli hakkında bilgi verilir.

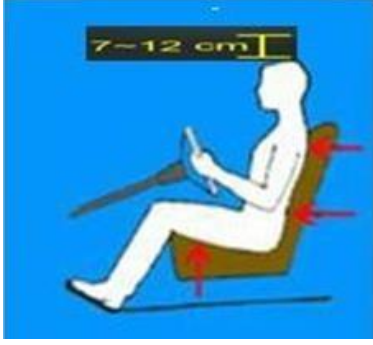
Kullanımdan önce kontrol: Araç incelenir ve lastiklerin durumu ile aracın altından herhangi bir sıvı sızıntısı olup olmadığı kontrol edilir. Motor kaputu açılır ve aşağıdaki kontroller yapılır: soğutma sıvısı seviyesi, fren sisteminin yağ seviyesi, motor yağı seviyesi ve motordan ya da diğer donanımlardan herhangi bir yağ sızıntısı olup olmadığı kontrol edilir.

Sürücü adayı araca giriş ve çıkışın nasıl yapılacağı konusunda bilgilendirilir. Araca giriş sırasında araçların hareket yönünün tersine yürünmesi tavsiye edilir.

Yukarıda belirtilen talimatlardan sonra aday araca biner ve araç kapılarının kapalı olduğundan emin olur; bu durum akıllı cihazlar veya mekanik yollarla doğrulanabilir. Aday oturduktan sonra önce koltuk ayarlanır, ardından aynalar, varsa baş destekleri ayarlanır ve en son emniyet kemeri takılır.

Koltuktaki vücut pozisyonu

Eğitmen adayın boyuna bağlı olarak üç noktaya dayanan doğru koltuk pozisyonunun nasıl ayarlanacağını gösterir; bu, aşağıdaki şekillerde gösterilmiştir. Eğitmen, doğru pozisyonun yanı sıra yanlış oturma pozisyonunu ve bu pozisyonun olası sonuçlarını da gösterir.

Doğru pozisyon

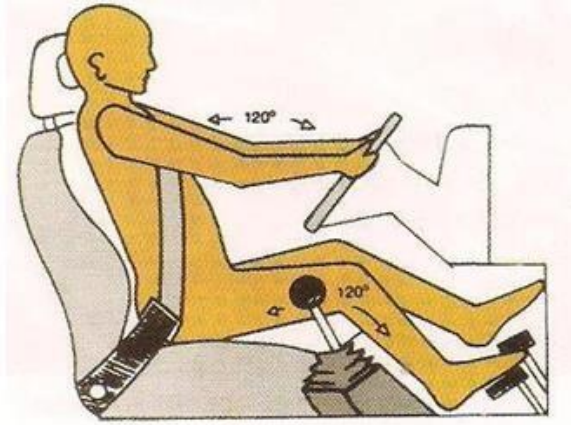

Yanlış pozisyon

Yanlış pozisyon

Koltuk ayarı, pedala basıldığında bacağın hafif bükülü pozisyonda olması gerektiği şekilde yapılır. Bu, aşağıdaki şekilde gösterildiği gibi tamamen düz olmamalıdır.

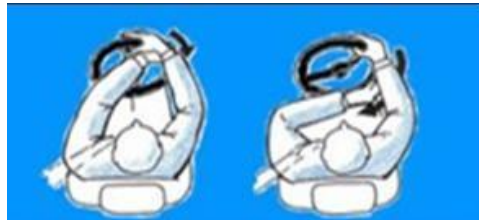
Koltuktaki pozisyon

Direksiyon sisteminde ellerin pozisyonu

Direksiyon üzerindeki doğru pozisyon, vücut ve bacak pozisyonuyla uyumlu olmalıdır. Direksiyonda ellerin pozisyonu saat yönüne göre **9 ve 15** ya da **10 ve 2** pozisyonlarında olmalıdır. Vites değiştirirken ise sol el, direksiyon üzerinde saat **12:00** pozisyonunda bulunmalıdır

Direksiyonda ellerin doğru pozisyonu

Direksiyonda ellerin yanlış pozisyonu

Vites değiştirirken, vites kolundaki el pozisyonu aşağıdaki şekillerde gösterilmiştir.

Vites kolundaki el pozisyonu"

Farklı hız değiştirme kolu türleri bulunmaktadır, aday bu sistemin nasıl şalıştığı hakkında bilgilendirilir. Eğitmen, adayla birlikte el komutlarıyla manipülasyonu, aday bu komutları bakmadan kolayca yerine getirecek seviyeye gelene kadar şalıştırmalıdır.

Aynaların ayarlanması

Aynaların doğru bir şekilde ayarlanması, trafik güvenliği açısından büyük önem taşır. Aynalar sayesinde aday, yanlardan ve arkadan gelen trafiği kontrol eder. Aşağıdaki şekillerde, aynaların doğru ve yanlış ayarlanma yöntemleri gösterilmektedir.

Aynanın düzgün bir şekilde ayarlanması

Aynanın düzensiz bir şekilde ayarlanması

Aynaların ayarlanması, adayın yetenek seviyesine bağlı olarak, yerleşim yerinde veya dışında yapılır. Yerleşim yerinde aynalar, arkadan mümkün olduğuunca yakın bir şekilde görünmesi iēin ayarlanır, yerleşim yeri dışında ise mümkün olduğuunca uzak bir şekilde görünmesi iēin ayarlanır.

Omuz üstü bakış (kör nokta)

Adaya, omuz üstü bakış olarak adlandırılan “kör nokta”nın önemi açıklanmalıdır; çünkü bazı pozisyonlarda araç, yan aynalardan görülmez. Adayda, herhangi bir manevraya başlamadan önce omuz üzerinden bakma alışkanlığının kazandırılması büyük önem taşır.

Kör nokta

Ayak kumandalarıyla çalışma

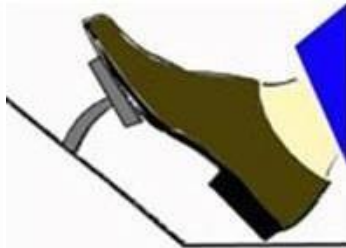
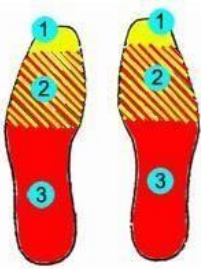
Eğitmen, adaya ayak kumandalarının (gaz, debriyaj ve fren) nasıl basılıp bırakıldığını ve bunların koordinasyonunun nasıl sağlandığını açıklar. Bu açıklamalar; aracın ilk hareketi, vites değiştirme, geri gitme, yavaşlama ve durma gibi sürüş sırasında yapılan tüm hareketleri kapsar. Eğitmen, ayrıca adaya kumandalara basmanın ayak tabanı ile yapılması gerektiğini belirtir.

Ayağın araç kumandası üzerindeki pozisyonu – basma

Eğitmen adaya kumandaların işlevlerine göre nasıl bırakılacağını açıklar.

Ayağın araç kumandası üzerindeki pozisyonu – bırakma

Ayak tabanıyla yapılan yönlendirme ve kumanda sırasında temas edilen yüzey aşağıda verilmiştir:

Manipulasyon sırasında temas edilen yüzey

- *Hızlı ancak düşük kuvvetli manipülasyon (1),*
- *Hızlı ve yüksek kuvvetli manipülasyon (2),*
- *Yavaş ancak maksimum kuvvetli manipülasyon (3).*

Adaya aracın hareketinden önce ayak kumandalarının – debriyaj ve gazın – nasıl koordine edileceği gösterilir; bu, hem aracın ilk hareketi sırasında hem de vitesin düşükten yükseğe ve tersine değiştirilmesi anlarını kapsar. Komutalarla ilgili egzersizlere başlamadan önce, eller direksiyonda doğru pozisyonda, ayaklar ise pedalların yan tarafında yerleştirilmiş olmalıdır.

Debriyaj pedalı sol ayakla basılır ve düşük viteslerde kademeli olarak bırakılır. Pedaldan ayak kaldırıldıktan sonra, ayak pedalın yan tarafına alınır.

Gaz ve fren pedalları sağ ayakla kullanılır. Sol ayak topuk kısmı üzerine dayanır ve hareket topuk ekleminde yapılır. Pedallar yavaş hareketlerle basılır ve bırakılır.

Frenleme sırasında ayak tabanı tamamen pedalın üzerine yerleştirilir. Pedal bırakılırken ayak zeminden yukarıda tutulur. Pedal kademeli olarak basılır ve kademeli olarak bırakılır.

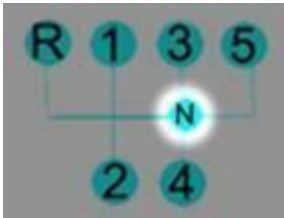
Motorun kavrama ve kavramanın bırakılması

Adaya aracın kendi kendine hareket etmesini önlemek için (el freninin kullanılması yoluyla) güvence altına alınması gerektiği açıklanır; bu, yolun eğimli olup olmadığına bakılmaksızın geçerlidir. Vites kolunun boş (lerë) pozisyonunda olması gerekir. Debriyaj pedalı basılarak motor ile şanzıman birbirinden ayrılır, böylece özellikle kış şartlarında şanzıman yağı koyulaştığında dişlilerin hareketi nedeniyle şanzıman aşırı yüklenmez.

Adaya, motorun yaz ve kış sezonlarında nasıl çalıştırılacağı (kavranacağı) ve eğer araç gelişmiş teknolojik donanımlara sahipse bunların kullanımı anlatılır. Ardından, motorun nasıl durdurulacağı (kavramanın bırakılması) açıklanır.

Farklı araç türleri kullanılarak sürücü adayının eğitimi verildiği için eğitmen, motorun kavrama ve kavramanın bırakılma işlemini bizzat gösterir ve akıllı sistemleri de dahil eder.

Motoru yerinde çalıştırmak yerine hareket halindeyken çalıştırırız ve ilk sürüş dakikalarında motoru zorlamayız.

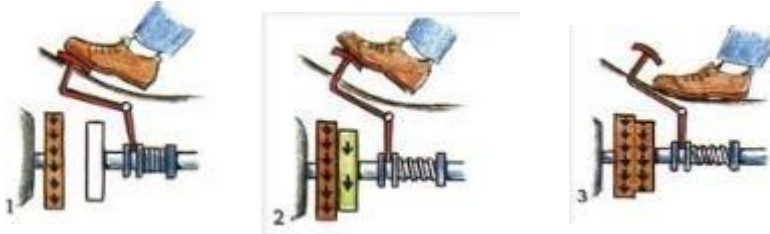
Motorun çalıştırılması

Debriyaj pedalında yarı debriyaj uygulaması

Adaya, debriyaj pedalına basıldığında motor ile şanzıman (transmisyon sistemi) arasındaki bağlantının kesildiği açıklanır. Pedalın bırakılması sırasında “*etki noktası*”nı anlaması aday için önemlidir. Uygulama ilk olarak motora kavrama verilmeden (debriyaj bırakılmadan) araç sabitken yapılır.

Bu hareket aday için zorlayıcıdır ve yarı debriyaj uygulaması iyice anlaşılmadan diğer uygulamalara geçilmemelidir.

Aday yarı debriyaj yöntemini kavradıktan sonra, aracın yerinden kalkışı ve vites değiştirme uygulamalarına geçilir. Eğer araç gelişmiş teknolojiyle donatılmışsa, bu sistemlerin kullanımı hakkında da açıklama yapılır.

Debriyaj basılması

Aday debriyaj pedalının hızlı bırakılması durumunda motorun titremesine veya yeterli gaz verilmezse motorun stop etmesine neden olabileceğini anlamalıdır.

Fren sisteminin kullanımı

Ayak freni

Ayak frenleri ile frenleme kademeli (yavaşlama şeklinde) yapılır; örneğin, trafik kuralları ve güvenliği gerektirdiğinde uygulanır. Ani frenleme yalnızca doğrudan tehlike durumunda izin verilir.

Yardımcı fren – çalışmayan ayak freninin durumunda nasıl kullanılacağı adaya gösterilir.

Park freni – araç hareket etmesin diye nasıl güvence altına alınacağı adaya anlatılır; önce eğitmen kendisi gösterir, sonra sürücü adayı uygular.

Adaya, aracın trafikteki duruma bağlı olarak nasıl yavaşlatılacağı ve ayak freni pedalına ne kadar kuvvet uygulanacağı açıklanır.

BÖLÜM III

ADAYIN POLİGONDA EĞİTİMİ

POLIGONDA BAŞLANGIÇ EĞİTİMİ

Ders saatinin planı ve hazırlanması şu unsurlardan oluşur:

- *Ders birimi (konu),*
- *Eğitimin yapılacağı yer,*
- *Eğitim araçları,*
- *Öğretim yöntemleri,*
- *Konunun tamamlanması için gereken süre,*
- *Eğitim materyali,*
- *Pratik bölümden oluşan eğitim saati 45 dakika sürer.*

Ders Saatinin Akışı

Ders Saatinin Giriş Bölümü

Dersin giriş bölümünde, eğitmen adayla yeni ders biriminin işlenmesine hazırlık hakkında konuşmalıdır. Bunun ardından aday araç üzerinde görsel kontrol yapar ve eğitmenle birlikte uygulamalı eğitimin yapılacağı güzergahı belirlerler.

Sürüş Başlamadan Önce Eğitmenin Görevleri

Eğitmenin sürüş başlamadan önce adaya açıklaması gereken görevler şunlardır:

- *Aracı çalıştırmadan önce alınacak önlemler,*
- *Araç hareketine başlama koşulları,*
- *Birinci viteste (birinci kademede) hareket etme,*
- *Araçla yerinden hareket etme,*
- *Aracı durdurma.*

Adaya İleri, Geri Sürüş ve Durma Becerisinin Kazandırılması

Araç Yerinden Kalkışı

Adaya aracın yerinden kalkışının yarı debriyaj yöntemi kullanılarak nasıl yapılacağı ve debriyaj ile gaz pedallarının koordinasyonunun nasıl sağlanacağı açıklanır. Adayın, motor ile şanzıman arasındaki bağlantının başladığı (motorun titremeye başladığı) “etki noktasını (bağlantı noktası)” anlaması önemlidir. Debriyaj pedalı yavaşça bırakılır, araç hareket etmeye başladığında ise gaz kademeli olarak verilir. Bazı araç tiplerinde, kalkış sırasında gaz verilmesine gerek yoktur; sadece debriyaj etki noktasına kadar bırakılır ve araç hareket etmeye başladığında debriyaj tamamen bırakılır.

Eğitmen aracın yerinden kalkışında herhangi bir yöntemi kullanabilir; önemli olan kalkışın kademeli ve kontrollü olması, motorun stop etmesini veya aracın düzensiz kalkışını engellemesidir.

Aracın durdurulması adaya şu şekilde öğretilir:

- Trafiği arkadan kontrol etmek,
- İhtiyaca göre hızı azaltmak,
- Durulacak yeri seçmek,
- Sinyal lambası ile yön göstermek,
- Aracı durdurmak ve hareket etmesini önlemek için güvenceye almak.

Vites değiştirme tekniği

Aday aracın yerinden kalkışını başarılı şekilde gösterdikten sonra, küçük vitesten büyüğe ve tersine vites değiştirme aşamasına geçilir.

I'den II'ye Vites Değişimi

Birinci viteste araç 10 ila 15 km/s hızla hareket ederken, motor devri sayısı, motor sesi, sürüş hızı ve araç motorunun teknik parametreleri ile yol koşullarına bağlı olarak entegre edilmiş akıllı cihazlar takip edilir.

El ve ayak kontrolleri

Motor devri göstergesi... 2000-3000 devir/dakika... 2500 devir/dakika — motorun tipi ve gücüne bağlıdır. Devir göstergeleri dijital olarak da olabilir.

Gösterge paneli

Aday vites değiştirirken yukarıda belirtilen yöntemlerden hangisini kullanacağını belirler.

Yeterli hıza ulaşıldığında, debriyaj pedalı hızla sonuna kadar basılır, vites kolu ikinci vitese geçirilir, debriyaj pedalı yavaşça bırakılır ve gaz pedalı ile koordineli olarak motor gücü artırılır. Araç sarsıntı olmadan hareketine devam eder.

İlk vites hızı yaklaşık olarak 10-15 km/s'tir.

İkinci viteste araç yaklaşık 15 ila 30 km/s hızla hareket eder; bu hız aracın motorunun teknik parametrelerine bağlıdır. Eğitmen, motor parametrelerine göre aday için en uygun yöntemi kullanır.

II'den III'e Vites Değişimi

İkinci vitesten üçüncü vitese geçerken işlemler yukarıda açıklandığı gibidir. Araç uygun hıza ulaştıktan sonra (yaklaşık 35 ila 45 km/s, yol koşullarına bağlı olarak), debriyaj pedalı tamamen basılır, vites kolu üçüncü vitese alınır, debriyaj yavaşça bırakılır ve gaz pedalı kademeli olarak basılır.

Üçüncü vites hızı yaklaşık 35-45 km/s ile 60 km/s arasındadır.

III'den IV'e Vites Değişimi

Üçüncü vitesten dördüncü vitese geçerken işlemler yukarıda açıklandığı gibidir. Araç uygun hıza ulaştıktan sonra debriyaj pedalı tamamen basılır, vites kolu dördüncü vitese alınır, debriyaj pedalı yavaşça bırakılır ve gaz pedalı kademeli olarak basılır. Bu hızda araç 60 km/s üzeri hızlarla hareket eder; bu hız yolun ve trafik koşullarının izin verdiği sınırlamalara bağlıdır.

Dördüncü vites hızı yaklaşık 60 km/s'tir.

Beş veya daha fazla vitesli şanzımanlarda vites değişimi

Beş veya daha fazla vitesli araçlarda vites değiştirme tekniği, üçüncü vitesten dördüncü vitese geçiştekine benzerdir.

Vites düşürme (yüksek vitesten düşük vitese geçiş) tekniği, vites yükseltme (düşük vitesten yüksek vitese geçiş) tekniğine benzer, ancak bu sefer aracın hızı yaklaşık 10 km/s daha düşük olmalıdır; yani, hız azaltılarak uygun vites seçilir.

Adaya, ikinci vitesten birinci vitese geçiş sırasında önce debriyaj pedalına, sonra fren pedalına basılması gerektiği açıklanmalıdır.

T1. TAŞITIN SÜRÜŞE HAZIRLAMA VE KONTROLÜ

Sürücü adayı poligondaki eğitimin ardından kamu yolunda sürüş eğitimine devam eder. Kamu yolunda sürüşe başlamadan önce, yukarıda belirtildiği gibi, öncelikle aracın görsel kontrolü yapılır; lastiklerin durumu, kaporta üzerinde olası hasarlar, dış aynalar, silecekler, ön cam, plaka kontrol edilir. Ardından günlük teknik ön kontrol yapılır; motor soğutma sıvısı seviyesi, motor yağı, fren yağı, kayışlar, akü ve diğer önemli kontroller gözden geçirilir.

Motor yağ seviyesi kontrolü

Motor yağ seviyesi kontrolü, araç düz bir zeminde ve motor soğukken yapılmalıdır. Eğer yağ seviyesi yetersizse, uygun miktarda yağ ilave edilir (aşağıdaki şekilde gösterildiği gibi).

Motor yağı doldurma

Mevsimlere ve aracın tipine göre uygun motor yağı kullanılır, aracın bakım kitabına bakılmalıdır. Sürücü adayına, motorun izin verilen sınırı aştığında ve kırmızı uyarı ışığı yandığında, soğutma sıvısının / suyun kapağını açmanın yasak olduğu anlatılır. Çünkü sıcak su / sıvı yüzüne sıçrayabilir, bu nedenle motorun soğuması beklenmeli ve sonra sıvı seviyesi kontrol edilmelidir.

T2. IDARË TALËMATIN EKËNDE BELËRTËLEN BËRËNCË (1) VE ËKËNCË (2) HAREKETLER

Poligonda Egzersizler

Aday aracın ileriye, geriye sürülmesi ve durma çizgisinde durması konusunda eğitilir.

İleri sürüş ve durma çizgisine kadar yönlendirme: Adaya, yürürlükteki yönetmeliğe göre aracın durdurulması için alınacak önlemler ve referans noktalar açıklanır.

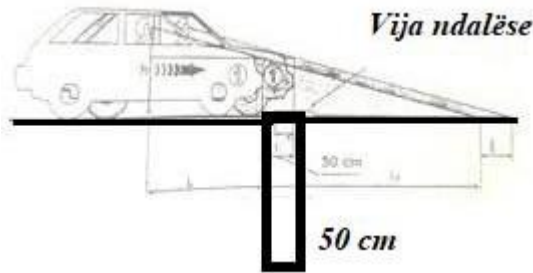
Başlangıç çizgisinden kalkış

Aday, başlangıç pozisyonundan (START) aracı sürerken vitesleri birinci vitesten ikinci vitese geçirir ve aracı belirlenmiş sınırlar içinde tutarak 0,5 metre genişliğindeki durma çizgisine (STOP) kadar sürer ve burada aracı durdurur.

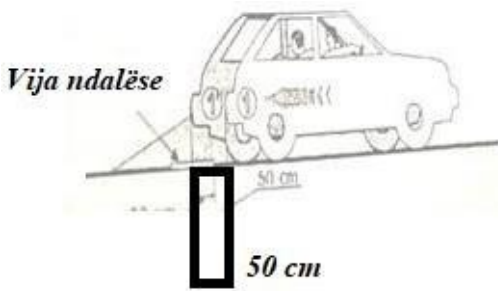
Pozisyonlama: Aracın ön kısmının en uç noktası, bu genişlik sınırları içinde olmalıdır (ilgili görsele bakınız).

Başlangıç çizgisi

Arkadan durma çizgisi

Arkadan durma çizgisi

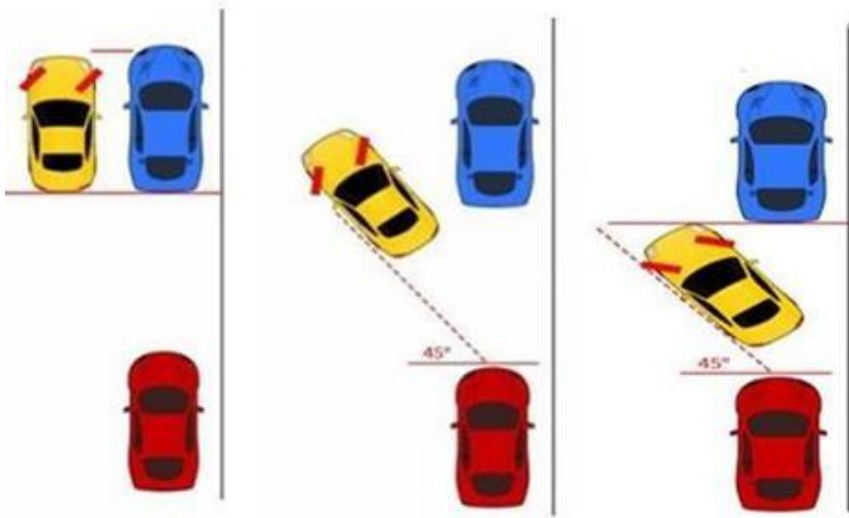
Geriye doğru sürüş ve direksiyonun durma çizgisine kadar tutulması - Adaya, yürürlükteki yönetmeliklere göre aracın geri hareketi sırasında durma için alınacak önlemler ve referans noktası gösterilir.

Aday aracı durma çizgisi (STOP) ile sınırlı alanda geri sürer ve başlangıç noktasına (START) kadar devam eder. Burada araç 0,5 metre genişliğinde bir alanda durmalıdır. Araç arkasındaki en uç kısım bu sınırlar içinde kalmalıdır.

T3. ÜÇÜNCÜ İŞLEM, SINAVIN VERİLMESİNE İLİŞKİN İDARİ TALİMATIN EKİNE GÖRE

Adayı, iki araç arasına paralel (sıralı) park etme konusunda eğitir.

Araç park etme — Araç park etme işlemi aşağıdaki şekilde gösterilmiştir. Aday, aracı geri doğru sürer, aracının arka kısmı diğer araçla (bu bir koni ya da başka bir işaret olabilir) hizalanana kadar devam eder, sonra geri sürmeye başlar. Araç 45 derece açıyla döndüğünde, direksiyon tersi yöne çevrilir ve araç, şekilde görüldüğü gibi iki aracın arasına girer.

Aracın Paralel Park Edilmesi

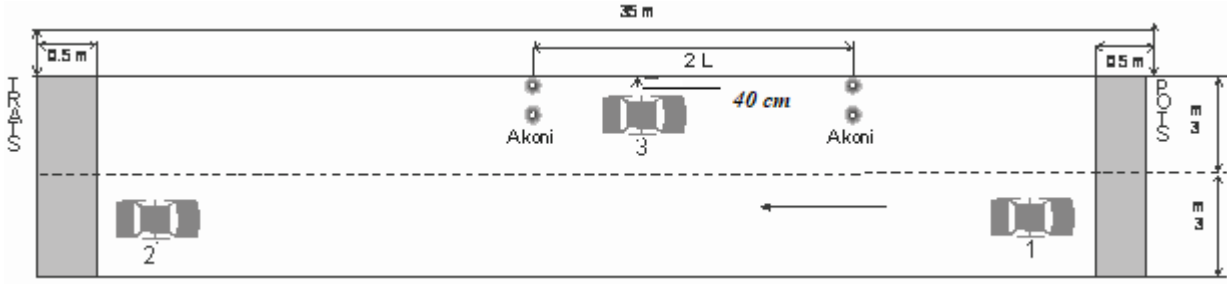
Paralel araç parkı, teknolojik cihazlar yardımıyla da gerçekleştirilebilir. Adaya, park etme ve park yerinden çıkma sırasında bu cihazların kullanımı açıklanır.

Akıllı Cihazlarla Park Etme

Aday aracı 1. konuma getirir ve öne doğru sürerek 2. konuma kadar ilerler, ardından geri giderek aracı sağ tarafa, koniler arasında belirlenen 3. konuma park eder. Aday sinyal vermeli, durumu takip etmeli ve sürücü aynalarını kullanmalıdır. Araçtaki tüm camlar kapalı olmalıdır.

Park etme düzgün bir şekilde gerçekleştirilmiş sayılır, eğer aday aracı belirlenen alana ve çizgiye paralel şekilde, en fazla 40 cm mesafede yerleştirmişse.

Poligon

Poligonda aracın park yerinden kamu yoluna nasıl çıkacağı gösterilmektedir.

Sürücü adayı, aracın durdurulması konusunda aşağıdaki adımları göstererek poligonda eğitilir:

Foto – Aracın durdurulması

- Trafiğin arkadan kontrolü,
- Durdurulacak yerin seçilmesi,
- Sinyal vererek yön göstergelerinin kullanılması,
- Gaz pedalının bırakılması,
- Debriyaj pedalına basılması,
- Aracın durdurulması,
- Tüm sinyal lambalarının yakılması.

Poligonda bağımsız sürüş

Sürücü adayının yeterli ilerleme kaydettiği belirlendikten sonra, eğitmen poligonda bağımsız sürüş organize eder. Sürücü adayı, araca tek başına binerek, trafiğe giriş ve çıkış alışkanlığı kazanması amacıyla, kamu yolunda araç kullanıyormuş gibi egzersizleri uygular.

Ders Saatinin Son Bölümü

Sürüşün tamamlanmasının ardından, aday aracı düzgün bir şekilde park eder ve aracın kendi kendine hareket etmesini önlemek amacıyla el frenini çeker. Vites kolu, yolun eğimine göre birinci vitese (yokuş yukarı veya düz zeminde) ya da geri vitese (yokuş aşağıda) alınır. Daha sonra aday, eğitmeniyle birlikte ders saatinin analizini yapar. Eğitmen, adayın ders sırasında yetersiz kaldığı bölümler hakkında bilgilendirme yapar ve bir sonraki derste bu eksik hareketlerin tekrar çalışılması gerektiğini tavsiye eder.

Sürücü eğitmeni, sürücü adayına eğitim düzeyine göre konulara ait ders saatlerini belirler.

BÖLÜM IV

YERLEŞİM YERİ İÇİNDE VE DIŞINDA EĞİTİM (LİSANS ALMA VE LİSANS YENİLEME AMAÇLI)

YERLEŞİM YERİ İÇİNDE VE DIŞINDA EĞİTİM

Sürücü adayı poligon uygulamalarında olumlu sonuç gösterdikten sonra yerleşim yeri içindeki yollarda eğitime başlar. Uygulamalı derslerin başında eğitmen, trafiğin düşük yoğunlukta olduğu yolları kullanır.

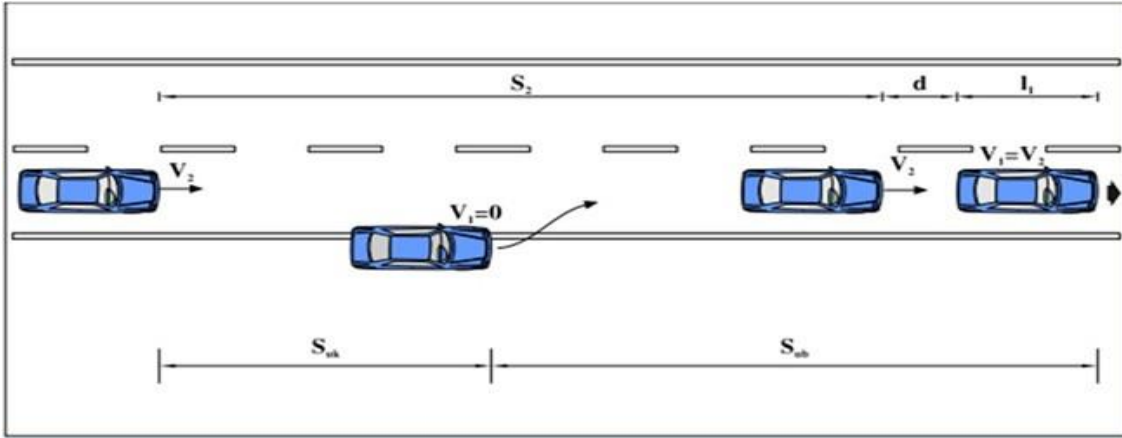
Eğitime, en düşük vitesten en yüksek vites ve tersine vites geçişleriyle başlanır. Eğitmen, adayın vites geçişlerini kolaylıkla yapabileceği yol bölümlerini seçer. Bu sırada aday; *aracın trafik şeridindeki doğru konumunu koruma, trafikten çıkma, durma ve aracı hareket ettirme becerilerini geliştirir.*

Trafiğe Giriş ve Trafikten Çıkış

Aday, trafiğe giriş ve trafikten çıkış uygulamalarını poligonda veya trafiğe kapalı bir yol alanında yaparak gerçek trafik durumlarına benzer alışkanlıklar kazanır.

Adaya, trafiğe girmeden önce yapılması gereken işlemler şu şekilde açıklanır:

- Debriyaj pedalına sonuna kadar basılır,
- Vites kolu birinci vites alınır,
- Ön, yan ve arka trafik kontrol edilir, kör nokta bakışı yapılır,
- Sinyal verilir,
- Debriyaj pedalı “hareket noktası”na kadar bırakılır,
- El freni bırakılır,
- Trafiğe giriş yapılır.

Trafiğe Giriş

Adaya trafiğe girişte kullanılan yöntemlerden bazılarının trafikten çıkışta da uygulanması gerektiği açıklanır.

Hareket Hızı

Sürücü adayına, trafik kurallarında belirlenen hız sınırlarına, trafik işaretlerine, yol ve araç kategorilerine göre uyması gerektiği açıklanmalıdır.

Uygulamalı eğitim sırasında hiçbir durumda hız sınırının aşılmasına izin verilmez.

Gjatë Uygulamalı eğitim esnasında aday; yol koşullarına ve görüş mesafesine, yolun durumu ve türüne, araçtaki teknik duruma, hava koşullarına, araç yüküne, trafik yoğunluğuna, kendi psiko-fiziksel durumuna ve kişisel yeteneklerine göre hızını ayarlamalıdır. Bu şekilde, mevcut görüş alanı içinde ortaya çıkabilecek herhangi bir engelle zamanında tepki verecek ya da aracı güvenli şekilde durdurabilecek durumda olmalıdır.

Yerleşim yeri içindeki azami izin verilen hız

Uygulamalı eğitim sırasında, yerleşim yeri içinde sürücü adayı için trafik işaretleriyle belirlenmiş özel bir hız sınırı yoksa, araç sürüşüne 50km ten fazla

Şehir içi (kentsel bölge) trafiğinde hareket

Frenleme ve ani hızlanma

Sürüş sırasında, sürücü adayı frenleme tekniğini anlamalı, trafik kurallarına ve yol işaretlerine uymak için frenlemeyi nasıl yapacağını bilmelidir. Trafikte açıkça görülen durumlarda yapılan frenlemeye serbest frenleme denir. Ani frenleme ise sadece trafikte tehlikeli kabul edilen durumlarda yapılmasına izin verilir. Sürücü adayının hiçbir durumda ani hızlanma yapmasına izin verilmez.

Yerleşim alanı içinde hareket

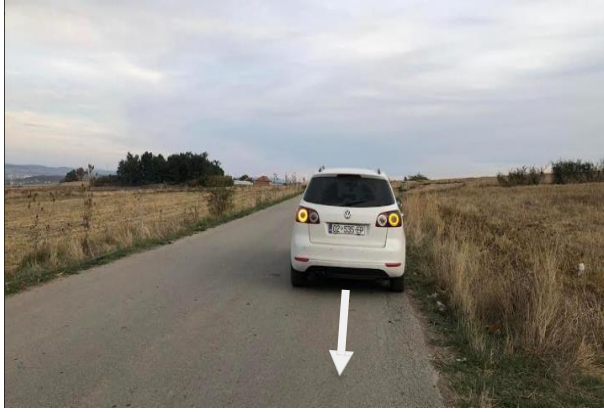
Sürücü adayına, park etmiş araçların arasından bir kişinin aniden çıkabileceği veya park halindeki bir aracın kapısının açılabilceği açıklanır. Bu nedenle yeterli yan güvenlik mesafesini koruması gerekir. Boylamasına (ön) mesafe ise önde hareket eden araca (minibüse) karşı en az bir (1) saniye olmalıdır.

İki yönlü araç trafiğine açık olan, dört (4) veya daha fazla trafik şeridine sahip yollarda, sürücü adayının aracıyla karşı yönden gelen araçlara ayrılmış yol şeridine geçmesine izin verilmez (yukarıdaki fotoğrafa bakınız).

İki yönlü üç şeritli yol

Sürücü adayı, hareket yönüne göre sadece en sağdaki şeritte ilerleme hakkına sahiptir, çünkü yatay yol çizgileriyle orta şeridi kullanması yasaklanmıştır.

Sürücü adayının araçla geri gitmesine izin verilir, ancak tüm sinyal lambalarını yakmalı ve bu manevrayı yolun kısa bir bölümünde gerçekleştirmelidir.

Geri sürüş

T4 ARAÇ DURDURMA

Araç durdurma

Araç durdurma, ayak komutlarının koordinasyonu ile yapılır; durdurmanın kademeli olması dikkate alınır. Debriyaj pedalı basılır, ardından araç ani fren yapılmadan tam durana kadar frenlenir. İşlem sırasında yön göstergeleri ile sinyal verilir. Eğitmen, bu işlemi gerçekleştirirken trafik akışını engellemeyecek düşük yoğunluklu bir yol kısmını seçmelidir. Yol üzerinde böyle bir koşul yoksa, park etmenin veya benzerinin izin verildiği yol kenarındaki uygun bir alan seçilir. Eğitmen, araç durdurma sırasında adayın teknik becerisini, trafik kurallarına, güvenliğe ve yol sinyallerine uyumu açısından değerlendirmelidir.

Park yerinden çıkarken sol tarafa dikkat edilmelidir, çünkü sola döneceğimiz şerit, sollama yapan bir araç tarafından ya da aynı şeritte ilerleyen ve hızını artıran (sağdan gelen) bir araç tarafından işgal edilebilir; bu da yol trafiği güvenliğini tehlikeye atabilir.

Park yerinden trafiğe giriş

Park yerinden giriş

T5. ARAÇTAN ÇIKARKEN ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER, PARK YERİNDEN ÇIKIŞ, ARAÇ DURDURMA SONRASI HAREKETE DEVAM ETME, BAHÇEDEN ÇIKIŞ

Eğitmenin görevleri:

- *Trafikte diğer katılımcıları engellemeden araca güvenli girişin nasıl yapılacağını gösterir;*
- *Araçtan güvenli çıkışı sağlar;*
- *Trafikte diğer katılımcıları engellemeden araçtan güvenli çıkışı gösterir;*
- *Aracın kendi kendine hareket etmesini ve yetkisiz kişilerce kullanılmasını engeller;*
- *Yol trafiğinin olmadığı taraftan yolcuların araçtan çıkışını sağlar.*

Eğitmen, adaya kapıyı açmadan önce aynalar (iç ve yan aynalar) ve kör nokta aracılığıyla arkadan trafiğin kontrol edilmesi gerektiğini açıklar. Başkalarını engellemediğinden ve tehlikeye atmadığından emin olduktan sonra araç kapısını açar.

Kapının düzensiz açılması

Araçtan çıkarken sürücü, aynalar ve kör nokta aracılığıyla arkadaki trafiği kontrol etmeli ve kapıyı sağ eliyle açmalıdır.

Bisikletliyi tehlikeye atan düzensiz kapı açma

Sürücü adayına, ev bahçesinden yola çıkarken, kaldırımda yürüyen yayalara yol vermesi gerektiği anlatılır.

Yayaların geçiş üstünlüğü vardır.

Sürücü eğitmeni, sürücü adayına her sürüşten önce aracın etrafında görsel kontrol yapması gerektiğini, çünkü aşağıdaki fotoğraftaki gibi beklenmedik durumların ortaya çıkabileceğini göstermekle yükümlüdür.

Tehlikeli geri sürüş

Kör Nokta - İngilizce: BLIND SPOT (Omuz Üstü Görüş) Akıllı Cihazlarla

Kör nokta, aracın yan ve arka bölgelerinde oluşur. Sürüş sırasında, bu bölgede bulunan araçlar aynalarla görülmez. Bu yüzden, başınızı sola/sağa çevirerek omuz üstü görüş yapılmalı ve kör nokta kontrol edilmelidir. *Sürücü, kör noktayı kontrol etmeden hiçbir manevra yapamaz çünkü bu bölgede başka bir araç olabilir ve kaza riski oluşabilir.*

Araçtaki kör nokta – kırmızı renkle gösterilmiştir.

Yeni araçlar, Mercedes gibi “Blind Spot Assist” adı verilen akıllı sistemlerle donatılmıştır. Bu sistem, bir kazayı önlemek için frenleri bile devreye sokabilir. Daha spesifik olarak, ESP, bir taraftaki tekerlekleri frenleyerek diğer trafik şeridine geçişi engeller veya yavaşlatır.

Üç şeritli tek yönlü yollarda, sürücü orta şeritte seyrediyorsa ve sağa ya da sola şerit değiştirmek istiyorsa, akıllı sistemler bu manevrayı kolaylaştırır. Kör nokta bölgesinde başka bir araç varsa, bunu algılar ve sürücüye sinyal verir.

Aşağıdaki fotoğraflarda, araçla bir hareket yapmadan önce izlenmesi gereken adımlar gösterilmiştir.

Trafikte herhangi bir harekete başlamadan önce yapılacak işlemler sıralaması şunlardır:

1. İç aynaya bakmak.
2. Dış aynaya bakmak.
3. Kör noktaya bakmak.
4. Sinyal vermek.

Arkadan trafiği kontrol etme işlemlerinin sıralaması

Yola Giriş

Eğitmenin görevleri:

- ***Araç durduktan sonra park yerinden veya yola giriş için talimatlar verir;***
- ***Aracın trafiğe güvenli girişini sağlar;***
- ***Akan trafik önceliğinin verilmesini gösterir.***

Adaya verilen talimatlar:

- sol sinyal lambasını yakmalı,
- yolun her iki tarafını kontrol etmeli,
- diğer trafik katılımcılarını engellemediğinden ve tehlikeye atmadığından emin olduktan sonra trafiğe girmeli.

Toprak yoldan trafiğe giriş

Trafik Kazası

Eğitmenin görevleri:

- Kaza durumunda talimat verir;
- Kaza yerinin güvenliğini sağlar;
- Kaza izlerinin korunması için önlemler alır;
- Güvenlik ekipmanı işaretinin (reflektörlü üçgen) yerleştirilmesini sağlar;
- Yaralılara ilk yardım sağlar.

Güvenlik Mesafesi

Eğitmenin görevleri

- Yan ve uzunlamasına güvenlik mesafesi hakkında talimat verir;
- Park halindeki araçların kapılarının açılma ihtimalini ve risklerini gösterir;
- Park halindeki araçlar arasından yola çıkan yayaların risklerini gösterir.

Uzunlamasına güvenlik mesafesi

Yerleşim alanı içinde araçlar arasındaki uzunlamasına güvenlik mesafesi 1 saniyedir, yerleşim alanı dışında en az 2 saniye olmalıdır, kaygan yollarda ise 3 saniye olmalıdır.

Yanal güvenlik mesafesi

İki tekerlekli araçların veya düzenli yürüyüşçü grubunun sollanması durumunda, yanal güvenlik mesafesi en az bir (1) metre olmalıdır.

Durmuş veya park etmiş araçların yanında seyir halinde iken ise kapılar açıldığında trafik güvenliğinin tehlikeye girmemesi için yeterli mesafe bırakılmalıdır (bkz. foto).

T6. KAVŞAK, KAVŞAĞA YAKLAŞMA VE KAVŞAKLARDA GEÇİŞ

Kavşaktaki trafik

Sürücü adayına kavşağa yaklaşırken şu talimatlar verilir: Trafik koşullarına uyum sağlamak ve kavşaktaki trafik düzenini anlamak için dikkatli hareket etmelidir.

Araç sürücüsü kavşağa yaklaşırken, kavşakta geçiş önceliğine sahip trafik katılımcılarına yol vermek üzere durabilecek hızda seyretmek zorundadır.

Sürücü adayına, trafik tıkalı (kavşak tıkanıklığı) ise kavşağa girmesine izin verilmez.

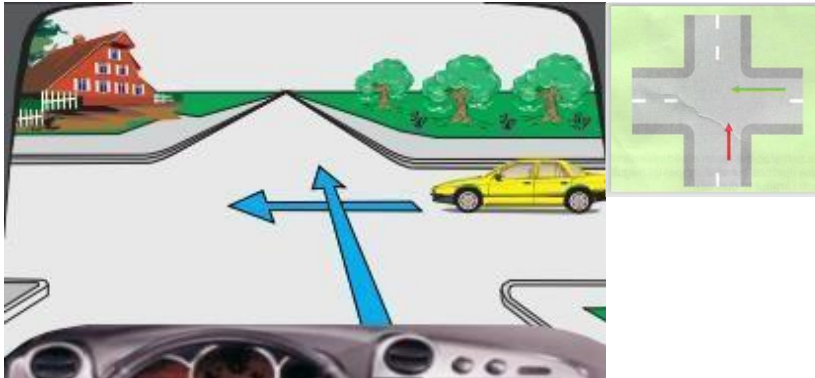

Sürücü adayının, trafik sıkışmışsa kavşağa girmesine izin verilmez.

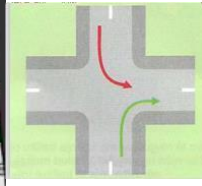
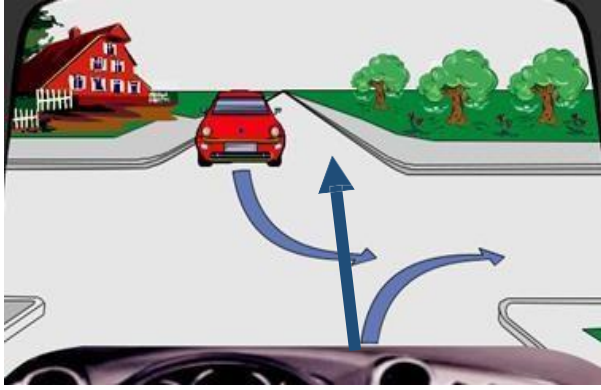
Kavşakta tıkanan trafik

Sağ kol kuralı

Sürücü adayı hızını azaltır ve sarı araca geçiş önceliği verir (sağ kol kuralı).

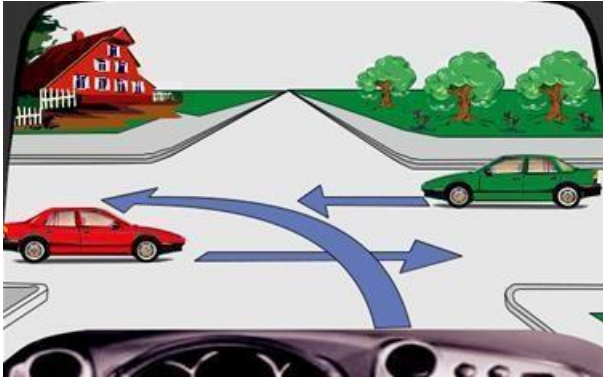

Sarı araç geçiş önceliğine sahiptir.

Sürücü adayı, kırmızı aracın önünden düz ya da sağa doğru hareketine devam eder, ancak kır

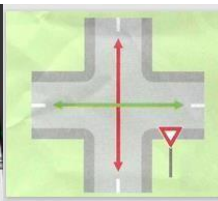
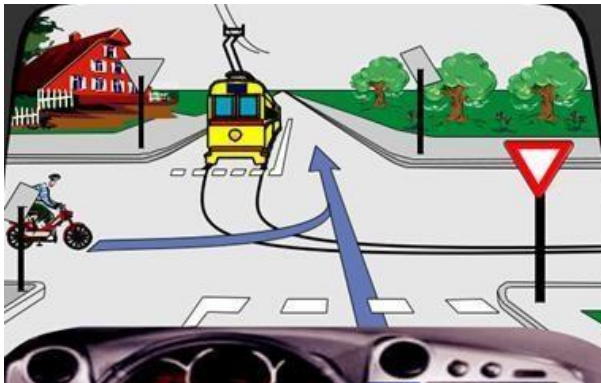
Kırmızı araç sola döner – en son hareket eder.

Sürücü adayı, yeşil araca geçiş önceliği verir, kırmızı aracın önünden geçerek hareketine devam eder.

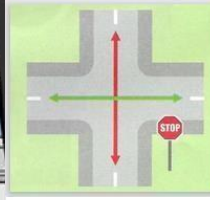
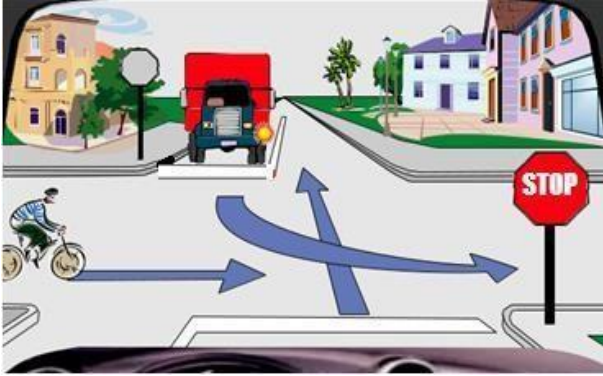
Sağ kol kuralı geçerlidir.

Trafik işaretleriyle düzenlenmiş kavşak

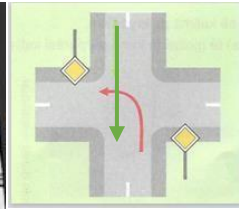
Sürücü adayı, ana yolda ilerlediği için önce mopedin geçiş önceliğini verir, ardından tramvaya yol verir.

Trafik işaretleriyle düzenlenmiş kavşak

Sürücü adayı, STOP çizgisinde durmalı; bisikletçi geçtikten sonra kavşakta ikinci olarak hareketine devam etmelidir.

STOP işaretinde durmalıyım.

Kandidat Sürücü adayı, hareket yönünü koruduğu için kavşakta ilk olarak hareket eder (*sağ kol kuralı*).

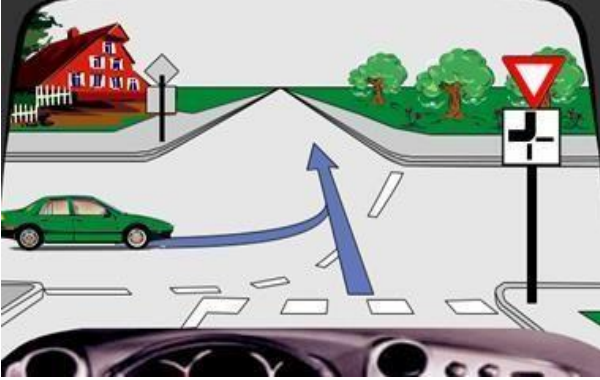
Kırmızı aracın önünden hareket ederim

Geçiş önceliğine sahip yolun uzantısı

Sürücü adayı, kırmızı araç ve bisiklet sağ tarafından geldiği için kavşakta son olarak hareket eder (*sağ kol kuralı* uygulanır).

Geçiş önceliğine sahip yolun uzantısı sağ taraftadır.

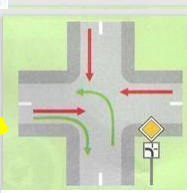

Sürücü adayı kavşağın önünde durur ve geçiş önceliğine sahip yol üzerinde ilerleyen yeşil araç geçtikten sonra hareketine devam eder.

Yeşil araç geçiş önceliğine sahiptir.

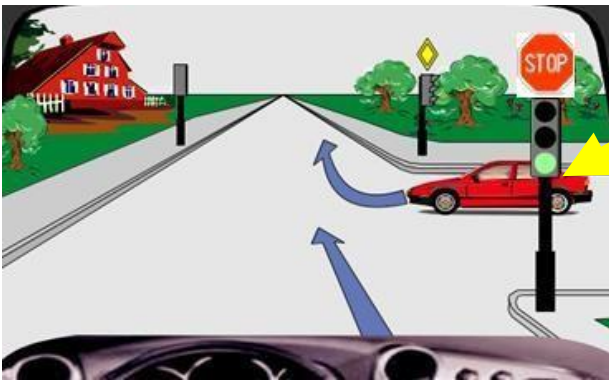

Ben ilk hareket edenim.

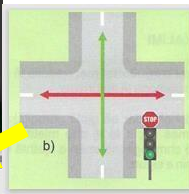

Bu kavşakta sürücü adayı öncelikli yol üzerinde ilk hareket eden kişi olur ve yön göstergesini kullanmalıdır.

Trafik ışıklarıyla düzenlenmiş kavşak

Durmadan hareketime devam ediyorum.

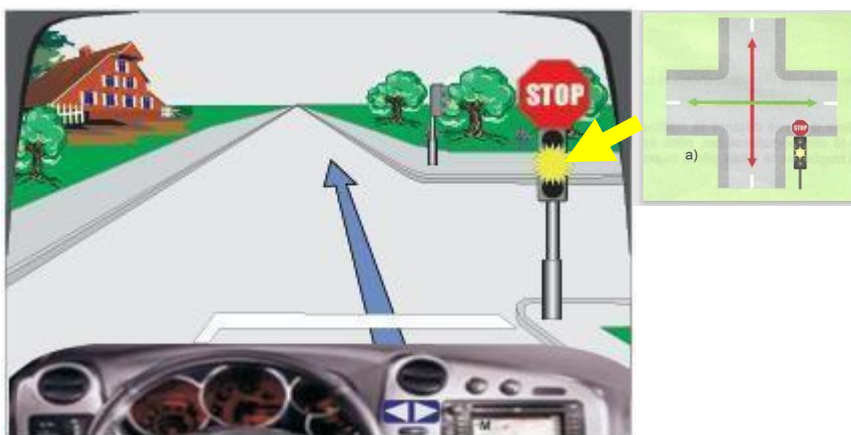

Bu kavşakta sürücü adayı, trafik ışıklarının anlamına uyduğu için ilk hareket eden olur; STOP işaretine değil. Kırmızı aracın, hakkı olmasa da sağa dönebileceğine dikkat edilmelidir.

KandSürücü adayı, kavşağın önünde trafik ışıklarının anlamına uyduğu için durmalı; “Geçiş önceliğine sahip yol” işaretine değil.

Trafik ışıklarına uyulur.

“STOP” trafik işaretine uyulur.

Sarı ışık geçiş önceliğini belirlemez; bu durumda diğer geçiş önceliği kuralları uygulanır.

Eğer tam durma çizgisi (tam yatay çizgi) varsa, araç bu çizginin önünde durmalıdır. Eğer tam durma çizgisi yoksa, aday zorunlu olarak sadece kavşaktaki görüş çizgisinde (**STOP işaretinin önünde durmaya gerek yoktur**) durmalıdır.

Aracın durması, duvar çizgisinde yapılır.

Dönel kavşak

Dönel kavşaklarda, diğer kavşaklardakiyle aynı kurallar geçerlidir. Ana yol, dönel kavşaktır; giriş yolları ise üzerinde “Geçiş üstünlüğü olan yol kavşağı” işareti varsa tali yollardır.

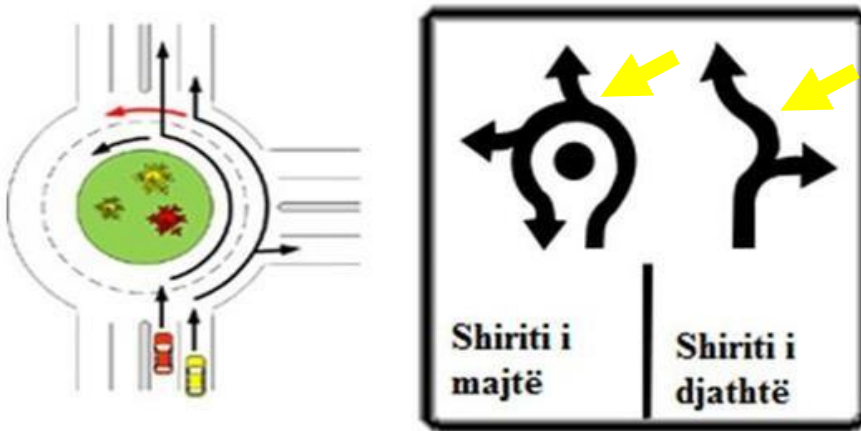
Bu kavşaklar trafikte daha kolay akış sağlar, hareket hızı zorunlu olarak düşer ve böylece yol güvenliği artar. Sol dönüşün olmaması nedeniyle çatışma noktaları azalır. Trafik saat yönünün tersinde akar.

Dönel kavşaklar, “Dönel kavşağa yaklaşma” trafik işaretiyle önceden bildirilir. Her kavşakta olduğu gibi, gerekirse hız azaltılmalı ve dönel kavşakta yani ana yolda hareket eden araçlara geçiş üstünlüğü verilmelidir.

Dönel kavşağa yaklaşıyor.

Tek şeritli tek yönlü dönel kavşaklarda zorluk yoktur çünkü giriş ve tüm çıkışlar yalnızca tek bir şeritten yapılır. İki şeritli tek yönlü dönel kavşaklarda ise en sağdaki şerit ilk ve ikinci çıkışlar için kullanılırken, soldaki şerit ikinci, üçüncü çıkışlar ve yön değişikliği için kullanılır.

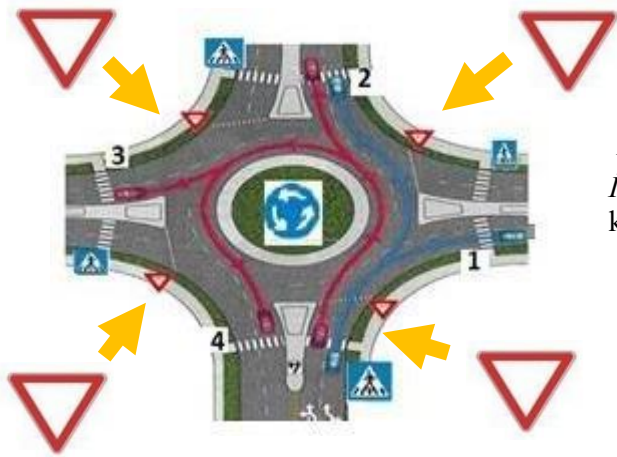
Dönel kavşağın işaretlendirilmesi

Dönel kavşağa giriş tekniği, dönel kavşakta sürüş ve durma

Sürücü adayı için pratik eğitim sırasında, kavşağa girmeden önce hangi çıkıştan çıkacağını planlaması çok önemlidir. Çünkü şerit değiştirmek veya dönel kavşakta sollama yapmak trafik akışını engelleyebilir veya tehlikeye atabilir.

Dönel kavşağa girerken sinyal verme zorunluluğu yoktur (sağa dönüş zorunludur). Araçların mesafesi ve mevcut zaman dikkate alınarak, ancak uygun koşullar sağlandığında kavşağa girilebilir ve planlanan çıkışa göre şeride geçilir (dönel kavşak sayısına bakılmaksızın). Çünkü tehlike soldan gelir ve kavşakta durum hızla kötüleşebilir.

Dönel kavşakta, kavşak içinde şerit değiştirmek veya sollamak mümkündür, fakat diğer trafik katılımcılarını engellemek veya tehlikeye atmamak şartıyla. Ancak, şerit değiştirmemek ve hareket güzergahına (giriş, kavşak içindeki şerit kullanımı ve çıkış) saygı göstermek tavsiye edilir. Bu güzergahlar aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

“Geçiş üstünlüğü olan yol kavşağı”

İlk ve ikinci çıkış – hareket trajektörü mavi renkle.

İkinci, üçüncü çıkış ve yön değişikliği – hareket trajektörü kırmızı renkle.

Tek yönlü iki şeritli dönel kavşak

Dönel kavşağa giriş ve çıkış sırasında, giriş ve çıkış şerit sayısı ile kavşak içindeki şerit sayısı aynı ise sorun oluşmaz; bu durum yukarıdaki şekilde görülmektedir. Kavşağa giriş, trafik işaretlerine göre yapılır; sağdaki en dış şerit sürücü adayına ilk veya ikinci çıkışı (kavşağın dış şeridi) mavi renkli güzergah üzerinden geçmek için izin verir (yukarıdaki şekle bakınız).

Dönel kavşaktan çıkarken sağa sinyal verilmelidir. Eğer çıkış, birinci girişten (1) ilk çıkış ise sadece mavi güzergah üzerinden (dış kavşak şeridinden) yapılabilir, yani kırmızı güzergah üzerinden (iç kavşak şeridinden) çıkış yasaktır (ikinci çıkışı görün).

Eğer sürücü adayı sol şeritte ise ve ikinci çıkışı sağ şeritten (mavi güzergah) yapmak istiyorsa, önce şeridini değiştirip dış kavşak şeridine geçmeli, birinci girişi (trafik adacığını) geçtikten sonra sağa sinyal verilmelidir.

Eğer dönel kavşakta üç veya daha fazla şerit varsa ve çıkış için iki şerit mevcutsa, şu kural geçerlidir: dış şeritten sağ şeride (sağdaki şeritten daha sağdaki şeride) ve iç şeritten sol şeride (soldaki şeritten daha soldaki şeride) geçiş yapılır.

Üç veya daha fazla şeritli dönel kavşaklarda, girişte, kavşak içinde veya çıkışta, herhangi bir zorluk yoktur; trafik işaretlerine uyulması yeterlidir.

Çok şeritli dönel kavşak

Dönel kavşakta iki şerit varsa ancak sadece bir çıkış varsa, sürücü adayı hangi çıkışı yapacaksa önceden kavşağın dış şeridine geçmelidir, şekilde görüldüğü gibi. Örneğin, dördüncü çıkışı yapmak isteyen sürücü, üçüncü çıkışı geçtikten sonra dış şeride geçer ve ardından dördüncü çıkışı yapar (şekle bakınız).

Giriş ve çıkışı tek şerit olan, kavşak içinde ise iki şerit bulunan dönel kavşak.

Kavşağa girişte iki şerit varsa, kavşakta üç şerit bulunuyorsa ve çıkışta sadece bir şerit varsa, çıkış kavşağın dış şeridinden yapılır, yukarıdaki şekilde gösterildiği gibi. Gerekirse ve koşullar izin vermiyorsa, dönel kavşakta zamanında dış şeride geçilmelidir.

Kavşak bağlantısı

Kavşakta bağlantıda sürüş, farklı seviyelerde (üst geçitlerde) trafik akışının kesintisiz devam ettiği durumu ifade eder; örneğin otoban, hızlı yol gibi yüksek seviyeli yollarda.

Giriş ve çıkış, yukarıdaki fotoğrafta görüldüğü gibi ilgili şeritler üzerinden yapılır; örneğin, “Arbër Xhaferi” otoyolu “İbrahim Rugava” otoyolu ile kesiştiğinde.

Otoyol bağlantısı

Otoyoldan çıkış (ayrılma) için kullanılan yavaşlama şeridini, sürücü adayı otoyoldan çıkarken kullanmalıdır.

Otoyoldan çıkış

Düzey ayrımlı kavşakta sürüş tekniği

Sürücü adayına, trafikte akışın kesintisiz olduğu ve aynı seviyedeki kavşaklara göre daha yüksek hızla gerçekleşen düzey ayrımlı kavşakta sürüş tekniği açıklanır.

Sürüş, aracın mavi ve sarı renkli hareket güzergahına göre yapılır.

Düzey ayrımlı kavşakta sürüş

Polis kontrolündeki kavşak

Polis tarafından yönetilen kavşak

Sürücü adayı, polis memurunun pozisyonuna göre geçiş hakkı olduğu için kırmızı ışıkta olmasına rağmen sarı aracı sürerek hareketine devam eder.

T7. DÛZ YOLDA SÛRÛŞ, KARŞILAŞMA, YANINDAN GEÇME, ÖNÛNDEN GEÇME DAHİL SINIRLI ALANDA SÛRÛŞ

Dûz yolda sÛrÛş

Eğitmenin görevleri şunlardır:

- *dûz ve düzgün yolda sÛrÛş talimatları vermek;*
- *hız hissinin kaybı ve sÛrÛcÛnÛn yÛksek hız yapmaya teşvik edilmesi ile ilgili uyarılar yapmak;*
- *geçiş isteğinin artması;*
- *hareket hızının kontrolÛnÛn kaybedilmesi;*
- *gece araçların farlarından kaynaklanan kÛrlÛğē sebep olabilme ihtimali (karşılaşmada);*
- *uzun ve düzgün yolda sÛrÛş tehlikelidir, çünkü yol gÛrÛşÛ iyi olsa bile.*

Dûz yol

Karşıdan Gelen Araçlarla Karşılaşma

Eğitmenin görevleri şunlardır:

- *Karşılaşma sırasında araç sÛrÛşÛ ile ilgili talimatlar vermek;*
- *Karşılaşma sırasında aracın hızının uygun şekilde ayarlanması için talimatlar vermek;*
- *Araçlar arasındaki yan güvenlik mesafesinin korunması için talimatlar vermek;*
- *Karşılaşma sırasında (gece) uygun aydınlatma donanımlarının kullanımıyla ilgili talimatlar vermek.*

Pratik sürüş saatinde uzun eğimli yolda bir traktörle karşılaştınız. Karşılaşmayı sağlamak için geri gitmeniz gerekiyor.

Karşıdan karşıya geçme

Karşılaşma Sırasında Sürüş Tekniği

Karşılaşma sırasında, güvenli karşılaşma için yeterli yan güvenlik mesafesine dikkat edilmelidir.

Karşıdan gelen araçlar sola dönerse, bu araçlar sağ taraflarından karşılaşırlar.

Karşılaşma Sırasındaki Yan Güvenlik Mesafesi – Sağ Taraf

Karşılaşma sırasında yan güvenlik mesafesi, hareket hızına ve aracın yan mesafesi ile yol kenarına olan uzaklığa bağlıdır.

Sürücü adayı, karşıdan gelen araca karşı geçiş önceliğine sahiptir, ancak aracın hakkı olmasa bile hareketine devam etme ihtimali göz ardı edilmemelidir.

Trafik işaretleri ile düzenlenmiş karşılaşma

Sürücü adayı durmalı ve karşıdan gelen araca geçiş önceliği vermelidir.

Trafik işaretleriyle düzenlenmiş karşılaşma

Ön geçme ve yanından geçme

Ön geçme – Aynı yönde hareket eden başka bir araç yanından geçilerek geçilmesidir.

Ön geçme yapılabilir

Sürücü adayı arkadan gelen trafiği gözlemler, sol sinyal verir ve ön geçmeyi gerçekleştirir.

Sollama yapılmasına izin verilmiyor.

Yanal güvenlik mesafesi

Bisikletlinin sollanması"

Bu durumda sürücü adayı (tam ayırıcı çizgi olmasına rağmen) bisikletliyi sollar ve en az 1 metre yanal güvenlik mesafesi bırakır, ayrıca manevra boyunca sürekli olarak sinyal verir.

Sollama kuralları

-Sürücü adayı aracı sağdan sollar.

Sa dan sollama

Sürücü adayı tramvayı yalnızca sağdan sollar.

Şoferin sorumlulukları, aracının sollandığı durumlarda

Beyaz aracı kullanan sürücü adayı, sollandığında:

- aracını yolun sağ kenarına çekmelidir,
- sollanma süresince hızını artırmamasına izin verilmez.

Sollama, aracın sol tarafından yapılır.

Tehlikeli viraj öncesinde, tek yönlü şeritli yolda sürücü adayının sollama yapmasına izin verilmez.

Ntek yönlü şeritli yolda sollamaya izin verilmez.

Sürücü adayına, tehlikeli viraj öncesinde, tek yönlü ve iki veya daha fazla şeritli yolda sollama yapmasına izin verilir.

Tek yönlü yolda, iki şeritli trafikte sollamaya izin

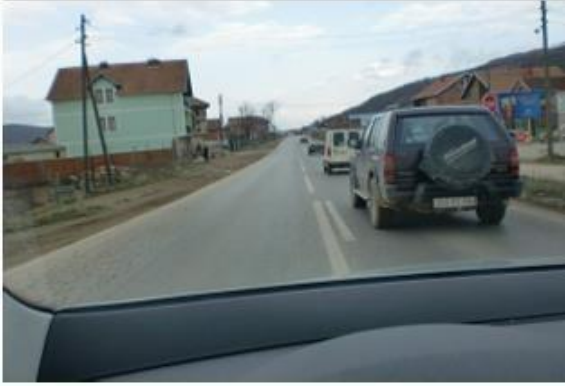
Sürücü adayına, sürekli çizgi olsa bile motokültivatörün sollanmasına izin verilir."

Motokültivatörün sollanmasına izin verilir.

Sürücü adayının, sürekli çizgi olsa da motokültivatörü sollamasına izin verilir.

Bu tünelde sollama yapılmasına izin verilir.

Araç kuyruğu

Bu araçların sollanması yasaktır.

Sollamaya izin verilir.

Aynı anda iki aracın sollanmasına izin verilir.

Paralel şeritlerde hareket

Paralel şeritlerde hareket

Sürücü adayına, sadece sollama veya çevre yolundan çıkış için şerit değiştirmesine izin verilir.

Çevreleme (Taşma)

Sürücü adayına, arkadan araç gelmediği takdirde, sağdan ve soldan geçişe izin verilir.

İki yandan da geçiş

Sınırlı görüş alanında sürüş

Sınırlı görüş alanı — Trafik katılımcısının bulunduğu yerden görebileceği alanın kısıtlı olduğu durumdur. Bunun sebebi, görünmeyen virajlar, tepe üzeri ya da herhangi bir fiziksel engel, bir nesne veya benzeri olabilir.

Sınırlı görüş alanı

Yolun iyi görünürlüğü

Trafik işaretleri olan yol, karayolu trafiğinde güvenliği artırır.

Tehlikeli sol viraj

Yolun virajlı veya tepe üzeri bölümleri, yeni, acemi ve deneyimsiz sürücüler için tehlike oluşturur. Virajlarda görüş alanı sınırlı olabilir ve araç, yol dışına çıkmaya zorlayan santrifüj kuvvetinden etkilenir.

Araçlar arası mesafe

Başka cümle veya metin çevirisi istersen, yardımcı olmaya hazırım

Güvenlik mesafesi

Yerleşim dışı sürüşte araçlar arasındaki mesafe en az 2 saniye olmalıdır.

Güvenlik mesafesi

Kaygan yollarda sürüş sırasında araçlar arasındaki mesafe en az 3 saniye olmalıdır.

T8. HAREKET YÖNÜ DEĞİŞİKLİĞİ: SAĞA DÖNÜŞ, SOLA DÖNÜŞ, TRAFİK ŞERİDİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ

Eğitmenin görevleri:

- Hareket yönü değişikliği, sağa dönüş, sola dönüş, trafik şeridinin değiştirilmesi ile ilgili talimatlar verir,
- Yeterli mesafede öne bakış, iç dikiz aynası, sol ve sağ yan aynalar ile kör nokta hakkında talimatlar verir,
- Zamanında sağa dönüş, sola dönüş için şerit değiştirme ve alınan hareketlerin işaretlenmesi (sinyal verilmesi) hakkında talimatlar verir.

Sağa dönüş, sola dönüş ve trafik şeridinin değiştirilmesi sürüş tekniği

Adaya her hareketten önce önce iç dikiz aynasına, dış aynalara ve omuz üzerinden (kör nokta) bakması, ayrıca yön göstergesiyle sinyal vermesi gerektiği açıklanmalıdır.

Kavşakta sürüş tekniği, şerit değiştirme, sağa dönüş, sola dönüş, U dönüşü ve kavşakta sürüşle ilgili bilgiler aşağıda verilmiştir.

Sağa dönüş ve trafik şeridinin seçimi

Sürücü adayına, sağa dönüşün genellikle yolun sağ kenarı boyunca uzanan en dıştaki şeritte yapılacağı açıklanır; trafik işaretleriyle aksi belirtilmediği sürece.

Sağa dönüş yapılan şerit üzerinde sabit veya hareketli bir engel (park halindeki araç, yol hasarı veya başka bir engel) varsa veya dönüş yan yolda yapılıyorsa, diğer trafik şeridi kullanılabilir. Bu durumda, arkadan gelen trafiği gözlemlemek için iç ve dış dikiz aynaları ile kör noktaya bakılması ve yön göstergesi ile sinyal verilmesi gerekmektedir.

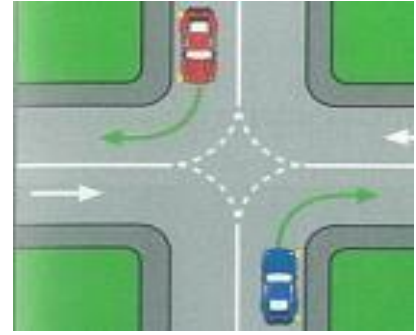
Sağa dönüş durmadan yapılabilir (trafik ışığı yeşil ise), ancak yayaların dikkatli olması gerekir; çünkü yaya geçidinde yayalar durabilir ve dönüş yapan araç (sağ taraftaki yan yola döndükten sonra) durabilir.

Sağa dönüş

Sürücü adayı (mavi araç), sağa dönüş için araçla sıralanmıştır; kavşakta sürüş sırasında trafik güvenliği ve akışına dikkat etmelidir.

Tek şeritli yolda tek şeritten sağa dönüş, bu durumda yol çizgisine uygun şekilde yapılır

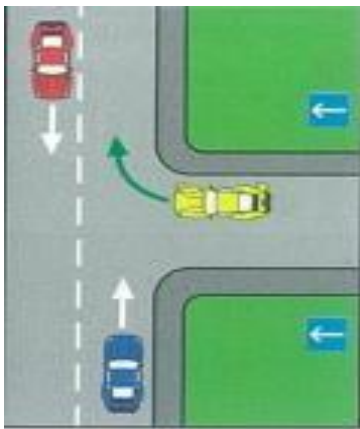

Klasik kavşakta sağa dönüş

T kavşağında sağa dönüş

Sağa dönüş — Yeşil aracı kullanan aday, karşı yoldaki sağ şeritte yolun sağ kenarına yakın olarak sağa döner ve yön göstergesiyle sinyal vermelidir.

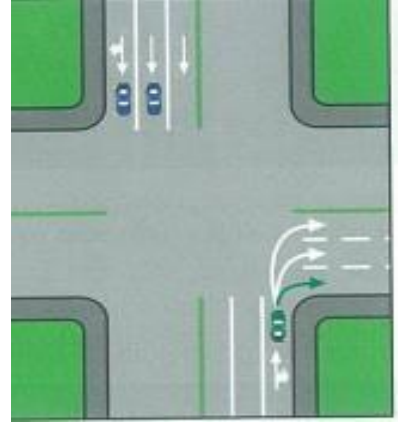

Tek şeritli yoldan iki şeritli yola sağa dönüş

Sağa dönüş için sarı aracı kullanan aday, tek yönlü yoldaki yolun sağ kenarına yakın sağ şeridi kullanır; bu durum aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Şerit seçiminin amacı, trafik güvenliğini ve akışını artırmaktır.

Bu durumda aday yeşil aracı kullanmakta olup, tek şeritli yoldan üç şeritli yola sağa dönüş yapmaktadır. Aday, istediği herhangi bir şeridi kullanarak dönebilir ve hareketine amacına bağlı olarak devam edebilir.

Tek şeritli yoldan üç şeritli yola sağa dönüş

Bu durumda, özel bir şeritten üç şeritli yan yola sağa dönüş ve karşı yönden sola dönüş yapan araç gösterilmiştir. Yeşil aracı kullanan sürücü aday, tek şeritli yoldan üç şeritli yola sağa döner ve yan yoldaki hangi şeridi kullanacağını seçebilir.

Tek şeritli yoldan üç şeritli yola sağa dönüş ve karşıdan gelen araç

Eğer trafik ışıklarla düzenleniyorsa (sarı oka bakınız), yeşil ışık yanarken sürücü adayına sağa dönüş için ayrılmış sağ şeritten istediği herhangi bir şeride (sağ ya da sol şerit) dönebileceği gösterilir.

Trafik ışıklarıyla düzenlenmiş kavşak — iki şeritli yolda sağa dönüş için ayrılmış özel şerit

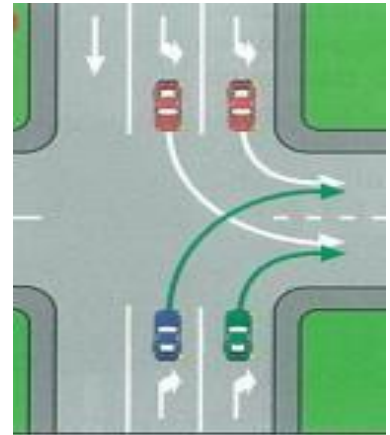
Eğer trafik ışıklarla düzenleniyorsa (sarı oka bakınız), yeşil ışık yanarken sürücü adayına sağa dönüş için ayrılmış sağ şeritten istediği herhangi bir şeride (sağ, orta veya sol şerit) dönebileceği gösterilir. Daha fazla şerit varsa aynı şekilde uygulanır.

Trafik ışıklarıyla düzenlenmiş kavşak — üç şeritli yolda sağa dönüş için ayrılmış özel şerit

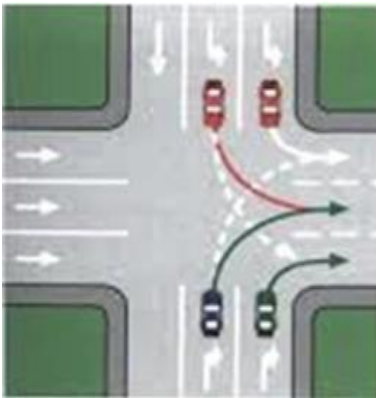
Kavşakta sürüş sırasında sürücü adayına, o anda kavşakta bulunan araçlara, karşıdan gelen araçlara ve arkadan veya yanlardan hareket eden araçlara odaklanması gerektiği açıklanır.

Sağa dönüş için iki şerit ve sola dönüş için iki şerit ayrılmıştır; ayrıca yan yolda da iki trafik şeridi bulunmaktadır.

Dönüşler şekilde gösterildiği gibi yapılır: sağ şerit sağ şeride, sol şerit sol şeride.

İki şeritli yoldan iki şeritli yola dönüşler

İki şeritli yoldan iki şeritli yola dönüşler

Şekilden görüldüğü gibi sağa dönüş için iki şerit, sola dönüş için iki şerit ayrılmıştır; yan yolda ise üç trafik şeridi bulunmaktadır. Orta şerit, hem sağa hem de sola dönen araçlar tarafından ortak olarak kullanılmaktadır. Yeşil renkli aracı kullanan aday (sol şeritte bulunan), karşıdan gelen kırmızı araçtan önce sağa dönüşüne devam eder.

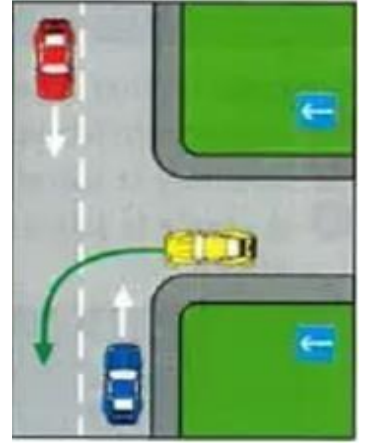
Sola dönüş ve trafik şeridinin seçimi

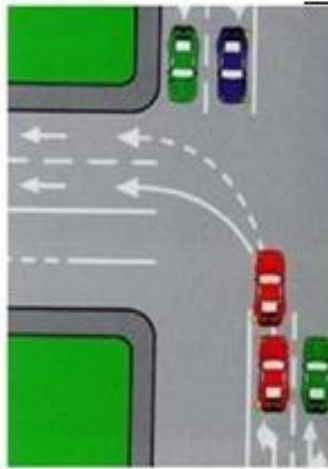
Sola dönüş — Kırmızı aracı süren sürücü adayı, sola dönüşü yolun ortasını gösteren çizgiye yakın en sol şeritten ve önceden belirlenmiş veya işaretlenmiş yay çizgisi boyunca yapmalıdır; yol üzerindeki trafik işaretleri farklı bir düzenleme belirtmediği sürece.

Tek şeritli yolda tek şeritten sola dönüş

Sarı aracı kullanan aday, sola dönüşü, yol üzerindeki trafik işaretleri farklı bir düzenleme belirtmediği sürece, tek yönlü trafikte yolun sol kenarı boyunca uzanan şeritten yapmalıdır.

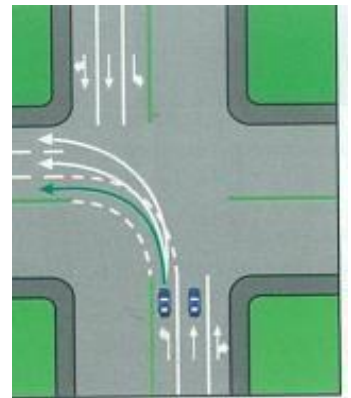
Tek şeritli yoldan sola dönüş

Eğer bu durumda olduğu gibi özel bir sola dönüş şeridi varsa, trafik akışının daha hızlı olması ve trafik tıkanıklığının önlenmesi amacıyla, kırmızı aracı kullanan sürücü adayına, kavşakta istediği şeride sola dönüş yapmasına izin verilir.

İki şeritli yolda ve kavşakta özel sola dönüş şeridinden sola dönüş

Bu durumda üç şeritli kesişme yolunda özel şeritten sola dönüş yapılmıştır. Mavi arabayı kullanan aday, amacına bağlı olarak kesişme yolundaki herhangi bir şeride sola dönebilir ve hareketine devam edebilir.

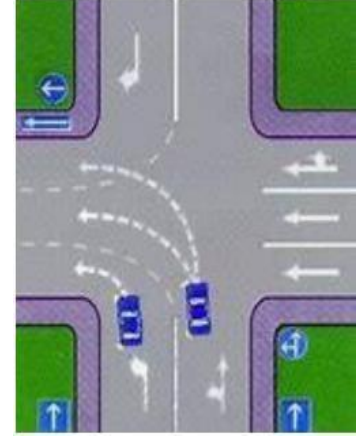
Üç şeritli yolda özel şeritten sola dönüş

Bu durumda üç şeritli kesişme yolunda özel şeritten sola dönüş yapılmış ve karşı yönden gelen araç da sağa dönüş yapmaktadır."

Karşı yönden gelen araçla birlikte üç şeritli yolda özel şeritten sola dönüş.

En sol şeritte bulunan aracı süren adaya, kesişme yolunda sadece en sol şeritten dönme izni verilir. Sağ şeritte sıralanmış araca ise kesişme yolunda orta şeritten veya en sağ şeritten sola dönüş yapma izni verilir (bkz. şekil).

Üç şeritli yolda iki şeritten sola dönüş

İki şeritten sola dönüş

Bu durumda üç şeritli kesişme yolunda, sola dönüş yolun ortasına yakın olan şeritlerden yapılmaktadır. Karşı yönden ise araç sağa dönüş yapmaktadır.

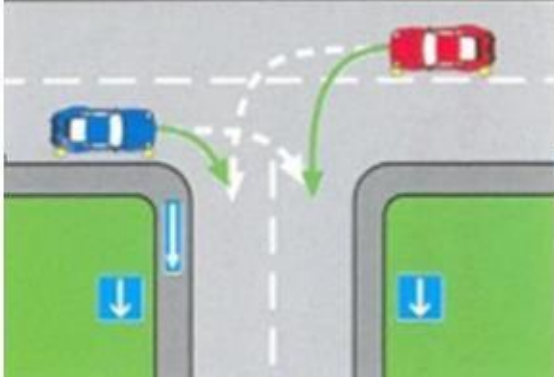
KÜç şeritli yolda iki şeritten sola dönüş

Bu durumda iki şeritli kesişme yolunda sola dönüş, yolun ortasına yakın olan şeritten yapılmaktadır. Trafiğin daha hızlı akışı için araçlar, bu şekilde gösterildiği gibi sırayla hareket etmektedir.

İki şeritli yolda özel şeritten sola dönüş

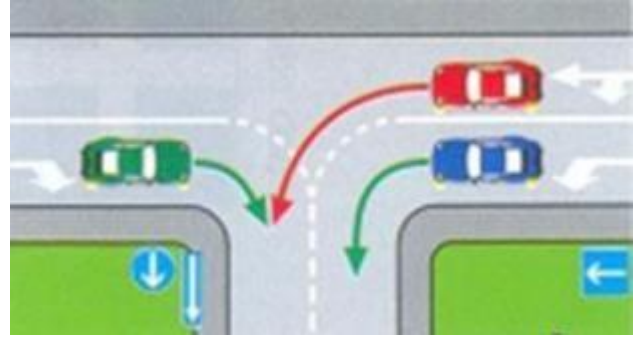
T' shklindeki kavşakta sürüş tekniği aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Çift yönlü yoldan tek yönlü yola sola dönüş

Tek yönlü kesişme yoluna sola dönen kırmızı aracı süren aday, dönüşü bu durumda gösterildiği şekilde gerçekleştirir.

Mavi aracı süren sürücü adayı, yeşil aracı süren sürücü ile aynı anda sola dönüş yapabilir, çünkü çatışma noktası bulunmamaktadır. Kırmızı aracı süren sürücü ise, tek yönlü kesişme yolunda sağ şeritte bulunan yeşil aracın geçişinden sonra dönüşünü gerçekleştirmelidir.

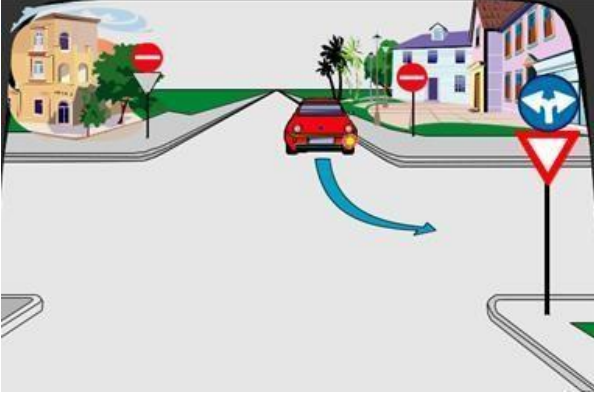

Tek yönlü yolda, iki şeritten sola dönüş

Özel şeritten sola dönüş

Sürücü adayı, sola dönüşü trafik akışının en sol şeridinden yapar ve dönüş sinyalini verir. Yarım dönüş (U dönüşü) yapması da mümkündür.

Sürücü adayı, tek yönlü yolda sola dönüş için doğru şekilde sıralanmıştır ve dönüş sinyali vermelidir.

Tek yönlü yolda sola dönüş için sıralanma

Sola dönüş yasaktır ve sürücü adayı, 'DUR' trafik işaretine uymalı ve aracı, dur çizgisinden önce durdurmalıdır.

Eğer kavşakta yatay dur çizgisi yoksa, sürücü adayı görüş çizgisinden önce durmalıdır.

Sola dönüş yasaktı

Yarım dönüş

Eğitmenin görevleri:

- Hıza uyum için talimat verir;
- Uygun zamanda ilgili şeride geçiş için talimat verir;
- Yön göstergeleriyle zamanında sinyal verilmesi için talimat verir.

Yarım dönüş sırasında sürüş tekniği

Yarım dönüş alıştırmaları sırasında sürücü eğitmeni, zamanı ve mekânı dikkate alarak, trafik yoğunluğunu da göz önünde bulundurarak yol veya kavşak seçiminde dikkatli olmalıdır. Trafik yoğunluğunun fazla olduğu yol veya kavşaklarda bu uygulamanın yapılması önerilmez, çünkü bu durum trafik akışına engel olabilir veya trafik güvenliğini riske atabilir.

Yarım dönüş yapmak için, diğer katılımcıların engellenmediği ve tehlikeye atılmadığı sürece, kaldırım, park yerleri veya kamu yolunun dışındaki başka bir alanın kullanılması izinlidir.

Yarım dönüş sürüş tekniği aşağıdaki şekilde gösterilmiştir:

-manevrasız

Aday, bu hareketi iç ayna, dış ayna ve omuz üzerinden (*kör nokta*) trafik kontrolü yaptıktan sonra, diğer katılımcılara engel olmayacağına ve tehlike yaratmayacağına emin olduktan sonra, sinyal vererek hareketi başlatır.

Kamu yolunda manevrasız yarım dönüş

-kavşakta alan kullanılarak manevrasız dönüş

Kavşakta, adaydan mesafe, alan ve mevcut zaman göz önünde bulundurularak mümkün olan en hızlı şekilde yarım dönüş yapması beklenir. Bu, mesafenin mümkün olduğunca kısa kullanılması ve işlemin süresinin mümkün olduğunca kısa tutulması anlamına gelir (bkz. hareket yolu No.1). Bu sırada diğer trafik katılımcılarını engellememeli veya tehlikeye atmamalıdır. Aksi takdirde, böyle bir hareketin başlamasına izin verilmez. Eğer kavşağın geometrisi ve aracın teknik özellikleri böyle bir hareketi mümkün kılmazsa, hareket yolu No.2 kullanılabilir.

Kavşakta manevrasız yarım dönüş

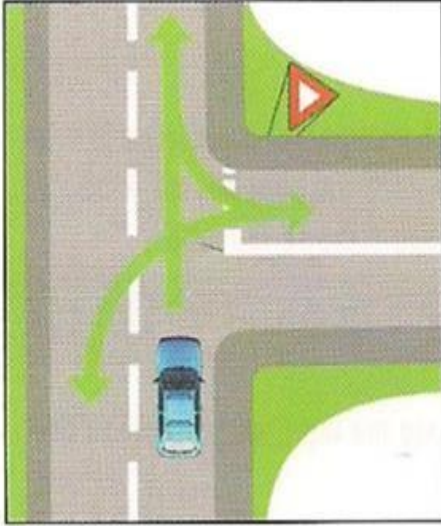
Sağ ve sol taraftaki yan yollar kullanılarak, yayaların geçiş yolları üzerinde hareket ederek yarım dönüş yapılabilir, ancak yayaların engellenmemesi ve güvenliklerinin tehlikeye atılmaması gerekir.

Yarım dönüş sırasında ani tehlikeli bir durum ortaya çıkarsa, sürücü adayı sola veya sağa devam etmeli ya da henüz yarım dönüş başlamadıysa bu hareketten vazgeçmelidir.

Yarım dönüş, trafik işaretleriyle (yasaklama işareti, zorunlu yön, kesintisiz çizgi vb.) ve trafik ve güvenlik kurallarıyla (otoyolda, tünelde vb.) yasaklanmıştır.

- kavşağın yan yolunu kullanarak

Yarım dönüşü yan yolu kullanarak yapan sürücü adayına verilen talimatlar şunlardır:

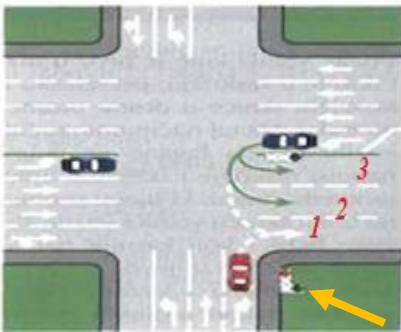
Kavşağı geçer, ortasına kadar ilerler ve kavşağı geçtikten sonra aracın uzunluğuna yaklaşık bir mesafe ilerledikten sonra sağ sinyali yakar, dur çizgisinde durur, tüm sinyallerini açar ve geri giderek yan yola girer. Burada tam durma veya kesintili durma çizgisinde durur, sol sinyali vererek yarım dönüşü yapar.

Sonra tüm sinyallerini yakar ve geri giderek yan yola, eğer dur çizgisi yoksa görüş çizgisine kadar ilerler. Ardından dönüş sinyalini vererek dikkatli bir şekilde yarım dönüş yapar. Eğer kesintisiz bir çizgi varsa, üzerine basmak veya geçmek yasaktır.

İkincil yoldaki kavşak yan yolunu kullanarak yarım dönüş

Yayaların, bisikletlilerin vb. geçiş yolları üzerinden geri geri gidilerek dönüş yapılmasına, öncelikli yola geri geri girilmesine ya da kamu yolunun dışındaki alanlardan geri geri hareketle trafiğe katılmaya izin verilmez. Bu yerlerde ve koşullarda yarım dönüş yapılması kesinlikle yasaktır ve hiçbir istisnası yoktur (örneğin, eğitmenin geri giderken güvenlik sağlaması gibi).

-kavşakta

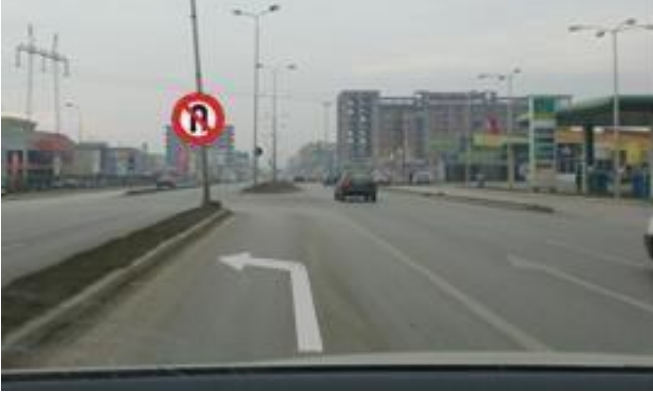

Sürücü adayına, yarım dönüşü en sol şeritten yapmasına izin verilir; güvenlik nedeniyle teknik imkanlar varsa üçüncü şeritte yapılması tavsiye edilir (araç teknik özellikleri, kavşak geometrisi ve trafik şeritlerinin genişliklerine bağlı olarak). Ancak yarım dönüşü ikinci veya birinci şeritte de yapabilir. Bu süreç boyunca trafik durumu sürekli izlenmeli ve diğer trafik katılımcıları engellenmemeli veya tehlikeye atılmamalıdır.

Kavşakta yarım dönüş

Hangi şeritten yarım dönüş yapılırsa yapılsın, eğer uzun kesik çizgi varsa ve arka trafikte engel yoksa, sürücü adayı şerit değiştirmek isterse, sinyal vererek şerit değiştirmesine izin verilir.

Kavşakta sola dönüş izin verildiğinde, sürücü adayı trafik işaretiyle yasaklanmadığı sürece yarım dönüş yapabilir.

Sürücü adayına sadece sola dönüş izni verilir ve sol sinyali vermelidir.

Yarım dönüşe izin verilmez

Uzun araçlar ve araç birlikleri adaylarının eğitimi sırasında, belirtilen dönüşler için yol kuralları uygulanmaz; eğer koşullar izin veriyorsa, dönüşler için kamu yolunun dışındaki alanların kullanılması mümkündür.

Trafik şerit değişikliği sırasında teknikler

Sola dönüşte, eğer uzun kesik çizgi varsa (ok işaretine bakınız), şerit değiştirmeye izin verilir.

Sürücü adayına, trafik şerit değiştirmesine, arkadaki trafiği (ayna ve kör nokta) kontrol ederek ve sinyal vererek izin verilir.

Sola dönüş için şerit değiştirmeye izin verilir.

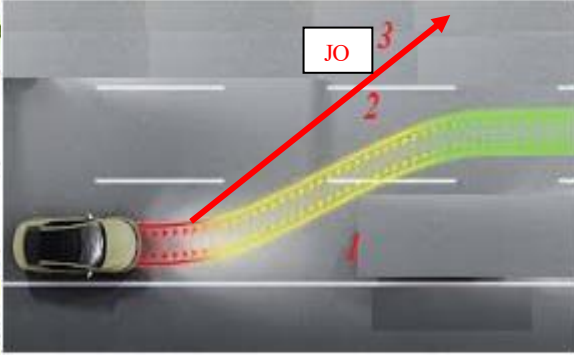

Eğer aday bu durumda kırmızı aracı sürüyorsa, hızını gerektiği şekilde azaltmalı ve önce yeşil aracın şerit değiştirmesine izin vermelidir (sağdan gelen araç kuralı geçerlidir), ardından sağ şeride geçmelidir.

Trafik şerit değişikliği

Eğitmen, şerit değiştirme talimatlarını mesafe ve mevcut zamanı göz önünde bulundurarak trafik ve güvenlik kurallarına uygun şekilde zamanında vermelidir.

Pratik eğitim sırasında, sürücü adayı üç şeritli tek yönlü yolda araç kullanırken aynı anda iki şerit değiştirmesine izin verilmez. Öncelikle aday, orta şerit olan 2 numaralı şeride geçmelidir (önceden orta şeritte hareket eden araç olmadığına emin olunmalıdır), orada pozisyonunu aldıktan sonra iç ve dış aynalara, kör

noktaya bakar; arkasında araç yoksa sinyal verir ve ardından en sol şerit olan 3 numaralı şeride geçip sürüşüne devam eder.

Eğer yol dört veya daha fazla şeritliyse, yukarıda belirtilen kurallar geçerlidir. Bu kural, dönüş şeridinin bulunduğu üç veya daha fazla şeritli ışıklı kavşaklarda veya yuvarlak kavşaklarda uygulanmaz.

Trafik şeritlerinin değiştirilmesi

Geri geri sürüş tekniği

Geri hareket

Adaya geri geri sürüş sırasında yapılması gereken işlemler, güvenlik önlemleri ve tüm yön göstergeleri ile işaret verme konuları açıklanır.

T9. OTOBANA YA DA BENZER YOLLARA GİRİŞ (VARSA) VE ÇIKIŞ, HIZLANMA ŞERİDİNE TRAFİĞE GİRİŞ, YAVAŞLAMA ŞERİDİNDEN TRAFİK AKIŞINDAN ÇIKIŞ

Trafik yoğunluğu yüksek yollara giriş ve çıkış

Yoğun trafik olan yollara girişte eğitmenin görevleri:

- Adaya trafik işaretlerini algılaması konusunda talimat verir;
- Adaya hızın ayarlanması ve işaretlerin zamanında verilmesi konusunda talimat verir;
- Adaya otobana girişte hızlanma şeridinin kullanılması konusunda talimat verir.

Otoyolda sürüş sırasında eğitmenin görevleri:

- Adaya sağdaki en dış şeridin boş olması halinde orada sürmesi konusunda talimat verir.
- Adaya maksimum ve minimum hız sınırlarına saygı göstererek sürüş yapması konusunda talimat verir.
- Adaya güvenlik mesafesini artırması konusunda talimat verir.
- Adaya zaman zaman trafikte arkayı (ayna) kontrol etmesi konusunda talimat verir.
- Adaya trafikteki hareketler sırasında (geçiş, şerit değişimi vb.) sinyal donanımlarını kullanması konusunda talimat verir.
- Adaya otobanda acil durma şeridinde aracını durdurması gerektiğinde bunu nasıl yapacağı konusunda talimat verir.

Otoyoldan çıkışta eğitmenin görevleri:

- Adaya otoyoldan çıkış için trafik işaretlerini algılaması konusunda talimat verir;
- Adaya otoyoldan çıkış için hızını ayarlaması ve zamanında sinyal vermesi konusunda talimat verir;
- Adaya otoyoldan çıkış sırasında yavaşlama şeridini kullanması konusunda talimat verir.

Otoyola girişte sürüş tekniği

Eğitmen adaya otoyola giriş tekniğini açıklar:

- Hızlanma şeridi varsa bu şeridi kullanması, uygun yön göstergesi vererek sinyal vermesi ve otoyolda seyreden araçların güvenliğini tehlikeye atmadan trafik akışına girmesi gerekir.

- Eğer  zel bir hızlanma şeridi yoksa, otoyolda seyreden diğer araca geçiş önceliği vermesi gerekir.
- Otoyola giriş, hızlanma şeridinin sonunda, hızını artırarak ve otoyolda hareket eden araçlara engel olmadan yapılmalıdır.

Otoyola giriş şeridi

Otoyoldan ıkış yaparken yavaşlama şeridini kullanmalı ve y n gösterge sinyalini vermelisiniz.

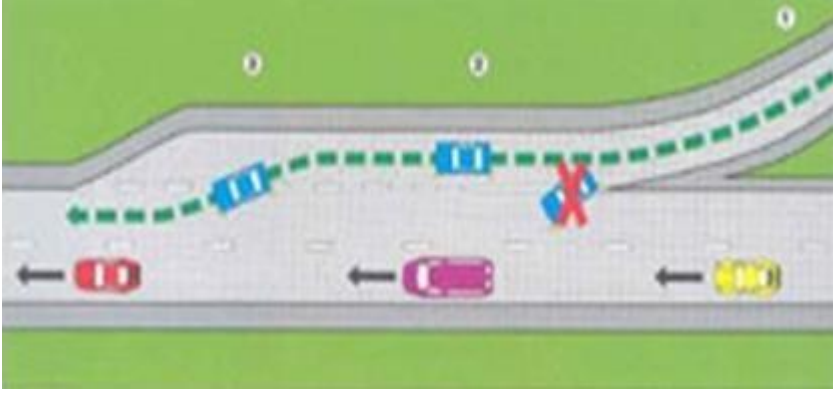
Otoyoldan ıkış (yavaşlama) şeridi

Otoyolda hızlanma ve yavaşlama şeritlerinin kullanımı sırasında sürüş tekniği

Hızlanma şeridinin kullanımıyla ilgili sürüş tekniği aşağıda verilmiştir:

- Giriş yapılan yolda seyreden araçların engellenmediği ve tehlikeye atılmadığından emin olunmalıdır,
- Trafik dikkatlice gözlemlenmelidir,
- Y n gösterge sinyali verilmelidir.

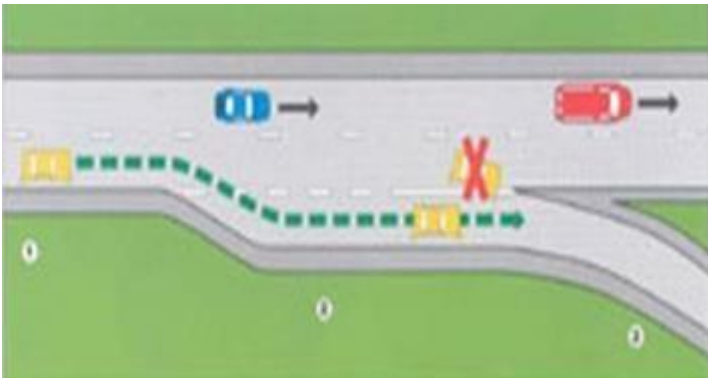
- Hızlanma şeridinin başından giriş yapılmasına izin verilmez,
- Hareket hızlandırılır,
- Yola giriş, hızlanma şeridinin sonunda yapılır.

Hızlanma şeridi

Otoyolda yavaşlama şeridinin kullanımı sırasında sürüş tekniği aşağıda verilmiştir:

- Arkadan gelen araçların engellenmediği ve tehlikeye atılmadığı sağlanmalıdır,
- Trafik dikkatlice gözlemlenmelidir,
- Yön gösterge sinyali verilmelidir,
- Trafik şeridinde fren yapılmasına izin verilmez,
- Yavaşlama şeridinin başından geçilir,
- Hız kontrol edilir ve gerekirse araç yavaşlatılır,
- Yavaşlama şeridinin sonunda çıkışa izin verilmez.

Yavaşlama şeridi

Otoyoldaki trafik

Adaya otoyolda araçların, trafik sıkışıklığı olmayan en sağdaki şeritte seyretmesi gerektiği açıklanır.

Adaya otoyolda yasak olanlar açıklanır:

U dönüşü yapmak yasaktır.

- *yarım daire şeklinde dönüş*
- *İleri gitme*

Motosikletle sürüş – tek yönlü iki şeritli ulusal yollar ile bu yollara giriş/çıkış

Eğitmenin görevleri şunlardır:

- *Adaya ulusal yollardaki trafik işaretlerini algılaması konusunda talimat verir.*
- *Adaya ulusal yollarda hızını ayarlaması ve zamanında sinyal vermesi konusunda talimat verir.*
- *Adaya ulusal yola giriş için doğru zamanı seçmesi konusunda talimat verir.*
- *Adaya arkadan gelen trafiği (ayna ile) takip etmek için hızını ayarlaması konusunda talimat verir.*
- *Adaya ulusal yoldan çıkarken en dış şeridi kullanması konusunda talimat verir.*

Motosiklet yoluna ve tek yönlü iki şeritli ulusal yollara giriş, sürüş ve çıkış teknikleri

Esasen motosiklet yolu ve ulusal yollarda hızlanma şeridi bulunmamaktadır, bu nedenle adaya bu yollara giriş sırasında oluşabilecek tehlikeler açıklanmalıdır; öncelikle bu yollardaki trafik değerlendirilmelidir. Bu yollarda sürüş sırasında geçerli olan hız sınırlarına uyulmalı ve giriş ile çıkışlar, ilgili şeritlerin olmaması nedeniyle ekstra dikkatle yapılmalıdır. Ulusal yollarda kavşaklar aynı seviyededir (aynı düzeyde), bu durum yol trafiğinde öncelik kurallarına uyulmaması nedeniyle güvenlik riskleri oluşturabilir. Ulusal yola giriş sırasında, yolda seyreden araçların mesafesi doğru bir şekilde değerlendirilmelidir ki, yoldaki araçlar engellenmesin ve tehlikeye girmesin. Eğer motosiklet yolu veya ulusal yollarda giriş (hızlanma) veya çıkış (yavaşlama) şeritleri varsa, bu şeritlerde sürüş teknikleri otoyolda anlatılanlarla aynıdır.

-Tek şeritli ulusal yollarda (tek yönlü bir şerit) pratik eğitim sırasında **80 km/s** hıza kadar sürüşe izin verilir (fotoğrafa bakınız). İki şeritli ulusal yollarda ise (her iki yönde birer şerit olmak üzere) maksimum hız **100 km/s**'dir (aksi yönde işaretlerle belirtilmedikçe).

Tek şeritli ulusal yol (tek yönlü iki yönlü yol)

T10. YOL ÖZELLİKLERİ: DÖNER KAVŞAK; DEMİRYOLU GEÇİDİ, TRAMVAY/OTOBÜS DURAKLARI; YAYA GEÇİDİ; YANAL EĞİMLİ YOLDA İNİŞ/ÇIKIŞ SÜRÜŞÜ

a) Döner kavşaklı kavşak

Instrüktörün görevleri şunlardır:

- Adaya kavşaktaki trafik işaretlerini algılaması konusunda talimat verir;
- Adaya ihtiyaç halinde hızını ayarlaması ve kavşak öncesinde hızını azaltması konusunda talimat verir;
- Adaya kavşakta geçiş önceliğine saygı göstermesi konusunda talimat verir;
- Adaya kavşağa giriş ve çıkışı kolaylaştırmak için zamanında uygun şeride yerleşmesi konusunda talimat verir;
- Adaya kavşakta varış noktasına göre şerit kullanımı konusunda talimat verir;
- Adaya kavşaktan çıkarken zamanında sinyal vermesi konusunda talimat verir.

Kavşakta sürüş tekniği yukarıda açıklanmıştır.

b) Demiryolu geçidi

Instrüktörün görevleri şunlardır:

- Adaya demiryolu geçidinden önce trafik işaretlerini algılaması konusunda talimat verir;
- Adaya ihtiyaç halinde hızını ayarlaması ve demiryolu geçidinden önce hızını azaltması konusunda talimat verir;
- Adaya ışıklı cihazlar, bariyerler veya yarı bariyerler etkinleştirildiğinde aracını durdurması konusunda talimat verir;
- Adaya STOP işaretinde ve yetkili kişi geçişi durdurduğunda demiryolu geçidinde durması konusunda talimat verir;
- Adaya uzun beklemelerde motoru kapatması konusunda talimat verir.

Demiryolu geçidinde sürüş tekniği

Adaya, “Demiryolu geçidine yakınlık (bariyerli veya bariyersiz)” trafik işaretine rastlandıktan sonra, trafik düzenine bağlı olarak hızın ayarlanması gerektiği açıklanmalıdır. Güvenliğinden emin olmadan demiryolu geçidine girilmesine izin verilmez. Yani, önceden trenin gelmediğine ikna olunmadan geçide girilmemelidir. Eğer demiryolu geçidindeki trafik, aşağıdaki fotoğraftaki gibi trafik işaretleriyle düzenlenmişse, sürücü adayı STOP işaretinde durmalı, yolun her iki tarafını kontrol etmeli ve ardından dikkatli bir şekilde hareketine devam etmelidir.

Trafik işareti ‘Andre Haçi’ demiryolunun bir çift rayla kesiştiği yeri gösterir.

Trafik işareti “Andre Haçi”

Adaya yasaklanır:

- Bariyerlerin veya yarı bariyerlerin indirilmeye başladığı veya kaldırılmasının henüz tamamlanmadığı durumlarda bariyerlerin yanından geçip demiryolu geçidine girmek;

- Raylara yaklaşan araç için uyarı veren sinyallerin, ışıkların veya sesli cihazların yanıyor olduğu durumda demiryolu geçidine girmek yasaktır.

Koruma bariyerli veya yarı bariyerli (güvenli) demiryolu geçidi

Otobüs duraklarında sürüş tekniği

Otobüs durakları için eğitmenin talimatları şunlardır:

- *Adaya otobüs/tramvay duraklarına ait trafik işaretlerinin algılanması konusunda talimat verir.*
- *Adaya otobüs/tramvay duraklarına yaklaşırken gerektiğinde hızın azaltılması ve hızın uyarlanması konusunda talimat verir.*
- *Adaya otobüsün trafiğe katılması sırasında (şehir içi bölgede) aracın otobüsün arkasında durdurulması konusunda talimat verir.*
- *Adaya okul otobüsünün önünde/arkasında (iki şeritli yollarda) aracın durdurulması konusunda talimat verir.*
- *Adaya yolcuların trafik şeridinden geçişi sırasında aracın durdurulması konusunda talimat verir.*

Toplu taşıma araçlarına karşı davranış

Sürücü adayına aşağıdaki durumlar için verilen talimatlar şunlardır:

- araca binen veya araçtan inen kişileri tehlikeye atmamak için hızını azaltarak ve ekstra dikkat göstererek hareket etmelidir.

Okul otobüsü durağı

Durakta duran otobüs

Araba kullanan sürücü adayı, çocuklar/öğrenciler otobüslerine binip inene kadar otobüsün arkasında durmalıdır.

Çocuklar/öğrenciler için organize edilmiş taşıma

Çocukları/öğrencileri taşıyan otobüs

Otobüs durakları

Bu durumda sürücü adayı, otobüsün trafik şeridine girmesine izin vermeli ve yola çıkabilecek kişilere karşı dikkatli olmalıdır. Aynı şekilde, organize şekilde çocukları/öğrencileri taşıyan otobüs için de aynı davranış sergilenmelidir.

Otobüsün trafiğe girişi

Yaya geçidi

Eğitmenin görevleri:

- Adaya yaya geçidine ait trafik işaretlerinin önceden planlanması ve algılanması konusunda talimat verir.
- Adaya yaya geçidine yaklaşırken gerektiğinde hızın azaltılması ve hızın uyarlanması konusunda talimat verir.
- Adaya yaya geçidindeki tehlikeli durumların algılanması konusunda talimat verir.
- Adaya yayaların geçişi sırasında aracın yaya geçidinden önce durdurulması konusunda talimat verir.
- Adaya trafik işaretleri veya polis işaretiyle geçişin yasak olduğu durumlarda aracın yaya geçidinden önce durdurulması konusunda talimat verir.
- Adaya aracın yaya geçidinin üzerinde durdurulmaması konusunda talimat verir.

Yayalara Karşı Davranış

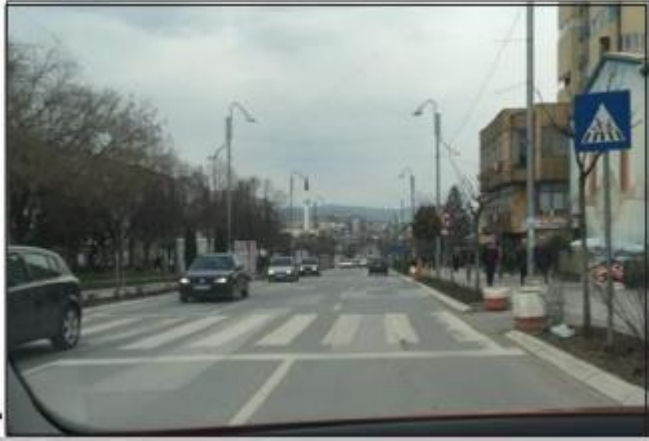
Sürücü adayı sürüş sırasında, yaya yoluna giren (bir ayağı yaya yolunda olan) ya da yaya geçidinin dışında yaya yolunda hareket eden veya duran yayalara zarar vermemesi gerektiği konusunda talimat alır.

Sürücü adayına, yayalara yaya geçidinde ya da işaretli yaya geçidi olmasa bile yan yola dönüş yaparken öncelik verilmesi gerektiği talimatı verilir. Ayrıca sürüş sırasında, trafikte daha riskli katılımcılar olan engelliler, görme engelliler, yaşlılar ve çocuklar yol geçişinde özel dikkat gösterilmeli ve onlara geçiş önceliği verilmelidir.

Sürücü adayına, yol fiziksel olarak ayrılmışsa yayalar yaya adasına veya yolun fiziksel ayırımına ulaşana kadar aracını durdurması gerektiği talimatı verilir. Eğer yol her iki yönde iki şeritli ancak fiziksel ayırıcı yoksa, sürücü adayını, yayalar en azından bir şeridi geçene kadar aracını durdurmalı ve yayalar geri dönmek isterse tehlike oluşturmamalıdır.

Sürücü adayına, işaretli yaya geçidine yakın yayalara karşı dikkatli olması, yayaların yolu geçmeye çalışmaları durumunda onları engellemek ve tehlikeye atmamak için önlem alması talimatı verilir.

Yaya Geçidinde Sürüş Tekniği

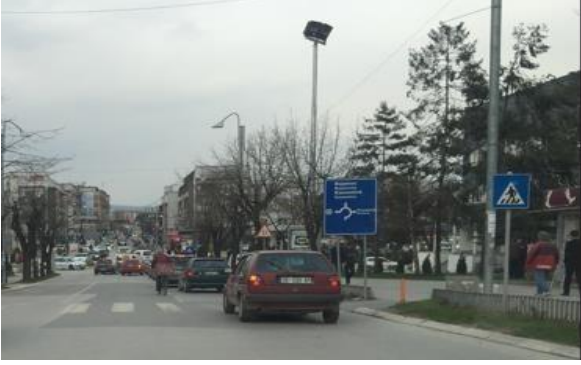
Yaya geçidinden geçen yayalar dikkate alınarak, hız azaltılarak ve gerektiğinde geçiş önceliği vermek için yaya geçidi önünde durarak daha dikkatli olunmalıdır. Her zaman yolun her iki tarafı kontrol edilmeli, yaya geçmeye çalışıyor veya geçiyor olabilir.

Gerektiğinde hızımı azaltacak ve fren yapmaya hazır olacağım.

Yaya Geçid

Geçişlerin Tıkanması

Adaya yaya geçidi, bisiklet yolu, demiryolu gibi işaretli geçiş yerlerinde durmasının yasak olduğu açıklanır. Trafik yoğun ise, bu tür geçişlerin arkasında yeterli boşluk olduğundan emin olacak şekilde sürüşünü planlaması gerekir. Eğer trafik tıkanmışsa, geçiş alanını bloke etmemelidir.

Aracın yanlış yerde durması

Araç yayaların hareketini engelleyerek yaya geçidinde durma hakkına sahip değildir.

İşaretli yaya geçidi olmayan yan yola sola dönüş

Sürücü adayı, yan yoldan geçen yayaya geçiş önceliği vermelidir.

Özel katılımcılara dikkat

Yol engelli kişiler, yaşlılar, görme engelliler veya çocuklar tarafından geçildiğinde,

sürücü aracını durdurmak zorundadır, böylece bu kişilerin yolu güvenli bir şekilde geçmelerine imkan tanır.

Adaya verilen talimatlar şunlardır: **Baston kullanan yaşlı kişiye yol verilmeli, fren yapılmalı ve araç durdurulmalıdır.**

Yolu geçen yaşlı kişi

Bu durumda aday fren yapmalı ve aracı durdurmalıdır, eğitmen ise trafik durumunu kontrol altında tutmalıdır.

Yolu geçen görme engelli kişi

Çoğu durumda yayalar yolun iki tarafına bakmazlar ve hem kendilerini hem de sürücüyü tehlikeye atarlar. Bu nedenle, aday her zaman gerektiğinde reaksiyon vermeye hazır olmalıdır, çünkü çocukların davranışları öngörülemezdir.

Çocuğun trafiğe dikkat etmemesi

Adaya verilen talimatlar şunlardır: Yaya yola girdiğinde gaz pedalından ayağını çekmeli (gaz vermemeli) ve gerektiğinde fren yapmaya hazır olmalıdır.

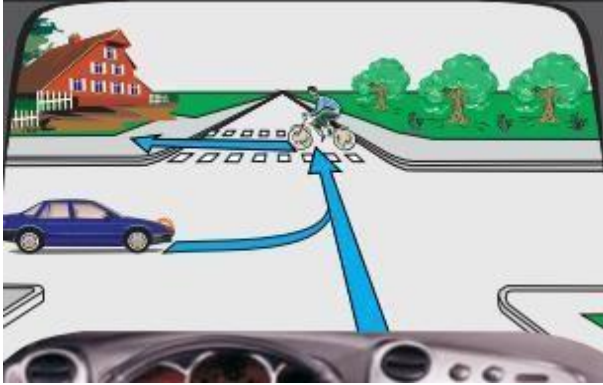

Çocuklar topun peşinden koşabilir.

Top araç önünde yuvarlanırsa, aday verilen talimatlar şunlardır:

- Hızını azaltmalı ve fren yapmaya hazır olmalıdır, çünkü çocuklar topun peşinden koşabilir.

Bisiklet geçidi

Adaya verilen talimatlar şunlardır:

- Bisikletliye geçiş önceliği vermeli,
- Gerektiğinde hızını azaltmalı,
- Ardından mavi aracın önünde hareket etmeli.

Bisikletlinin geçiş önceliği vardır.

Adaya verilen talimatlar şunlardır:

- Bisiklet yolunda hareket eden bisikletliye geçiş önceliği verilmeli,
- Gerektiğinde hız azaltılmalı ve araç durdurulmalıdır.

Bisikletlinin geçiş önceliği vardır.

Bu durumda ocuk, aracı fark etmeden aniden trafiğe girebilir. Adaya verilen talimatlar şunlardır:
Gaz pedalından ayağını çekmeli (gaz vermemeli) ve gerektiğinde fren yapmaya hazır olmalı, ayrıca bisikletlinin davranışlarını gözlemlemelidir.

ocuk-bisikletlinin trafiğe dikkat etmemesi

Bu durumda adaya verilen talimatlar şunlardır:

- Yön göstergeleri ile sinyal veriyoruz;*
- Sağ tarafa ekstra dikkat ediyoruz;*
- Yan yolda hareket eden yayalara geçiş önceliği veriyoruz.*

Uzunlamasına eğimli yokuş yukarı/aşağı sürüş.

Eğitmenin görevleri şunlardır:

- Adaya uygulamayı göstermek için uygun yeri seçmek;
- Adaya uzunlamasına eğimle ilgili trafik işaretlerini algılaması konusunda talimat vermek;
- Adaya yolun eğimine göre vites oranını ayarlaması konusunda talimat vermek;
- Adaya motorun çalışma durumunu kontrol etmek için gösterge paneline bakması konusunda talimat vermek;
- Adaya el freni (yardımcı fren) kullanarak yokuş yukarı durma ve kalkış (ileri ve geri hareket) yapması konusunda talimat vermek;
- Adaya araç hareketsiz haldeyken kendi kendine hareket etmesini önlemek için aracın güvenliğini sağlaması konusunda talimat vermek;
- Adaya debriyajı yavaşça bırakırken aynı zamanda gazı kademeli olarak vermesi konusunda talimat vermek.

Yokuş aşağı sürüş

Eğitmenin görevleri şunlardır:

- *Adaya yokuş aşağı sürüşle ilgili trafik işaretini algılaması konusunda talimat verilir.*
- *Adaya yokuş aşağı sürüşte güvenlik mesafesini artırması konusunda talimat verilir.*
- *Adaya zamanında vites değiştirmesi konusunda talimat verilir.*
- *Adaya gerektiğinde ayak pedalıyla fren yapması konusunda talimat verilir.*
- *Adaya aracın kendi kendine hareket etmesini önlemek için aracın güvenliğini sağlaması konusunda talimat verilir.*

- Adaya el freni kullanarak yokuş aşağı durma ve kalkış (ileri ve geri hareket) yapması konusunda talimat verilir.

Uzunlamasına eğimli yokuşta araç sürme tekniği

Adaya uzunlamasına eğimli yokuşta nasıl sürüş yapılacağı detaylıca açıklanır. Yokuş aşağı sürüşte motor freni kullanılmalıdır; bu, uygun vites (hıza) geçilerek gerçekleştirilir. Hız ne kadar düşük olursa, motor freni o kadar güçlü olur ve tam tersi. Araç yokuş aşağı sürerken motorun kapatılmaması gerektiği belirtilir, çünkü yeni araçlarda bu durum direksiyonun çalışmamasına ve elektronik sistemlerin kilitlenmesine yol açabilir.

Adaya sürekli olarak servis frenine basmaması gerektiği, aksi halde frenin aşırı ısınabileceği ve bunun da servis freninin arızalanmasına sebep olabileceği açıklanır.

Yokuş aşağı sürüş

Yokuş yukarı sürüş sırasında adaya, çevre ve yol koşullarının izin verdiği hızda sürmesi gerektiği açıklanır. Hız ne kadar düşük olursa, güç o kadar fazladır ve tam tersi geçerlidir. Yokuş yukarı sürüşte hız, düz yol veya yokuş aşağı sürüşe göre daha yavaştır. Yavaş hareket eden başka araçlarla karşılaşılabilir.

Durma mesafesi, düz yol ve yokuş aşağı yola göre daha kısadır. Tüm bu koşullar ve durumlar yokuş yukarı sürüş sırasında dikkate alınmalıdır.

Yokuş yukarı sürüş

Adaya el freni ile yokuş yukarı kalkış işlemi şu şekilde açıklanır:

- Bu işlemi gerçekleştirmek için uygun yer seçilir, tercihen trafik yoğunluğunun olmadığı yol kesimi;
- Aracın duracağı sinyal yön göstergesi ile verilir;
- El freni çekilir ve vites boşa alınır;
- Araç kendi kendine hareket etmesi engellenir;
- İç ve dış aynalar, omuz kontrolü (ölü aç) yapılır ve yön göstergesi ile sinyal verilir;
- Vites birinci vitese takılır, debriyaj “hareket noktası”na kadar yavaşça bırakılır, bu esnada el freni bırakılır ve gaz pedalı koordineli şekilde basılarak araç hareket ettirilir.

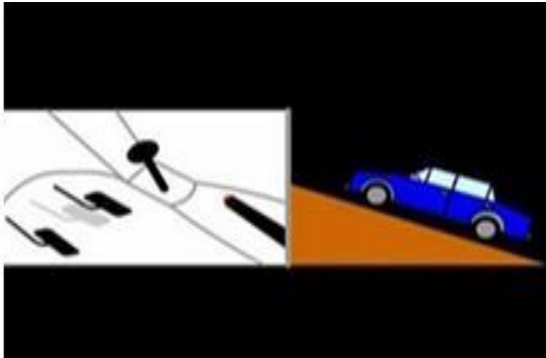
Bu işlem, aday beceriyi tamamen kavrayana kadar tekrarlanır; çünkü sürüş sırasında yoldaki engeller nedeniyle sık sık durup yokuş yukarı kalkış yapmak gerekebilir.

Adaya, gelişmiş teknoloji ile donatılmış araçlarda park freninin çalışma prensibi ve kullanım şekli açıklanır.

Yokuş aşağı ve yokuş yukarı park etme yöntemleri aşağıdaki şekilde gösterilmiştir:

Yokuş aşağı parkta, tekerlekler yol kenarına doğru çevrilir, vites geri vitese alınır ve park freni devreye alınır.

Yokuş yukarı parkta ise tekerlekler yolun ortasına doğru çevrilir, vites birinci vitese takılır ve park freni devreye alınır.

Yokuş yukarı park etme

Konvoy halinde sürüş tekniği

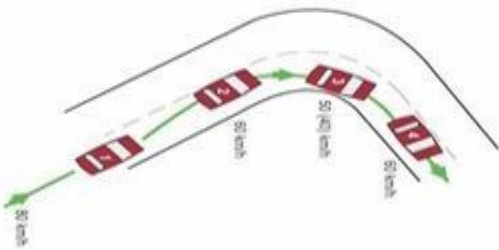
Konvoy halinde sürüş, özellikle yoğun yukarı durumlarda aday için zorlayıcı bir sürüş şeklidir; bazı durumlarda yarım debriyajla sürüş gerekebilir. Şerit değiştirmekten kaçınılmalıdır, sadece konvoydan çıkmak veya park etmek amacıyla şerit değiştirilmelidir.

Önünüzde hareket eden araca karşı takip mesafesine dikkat edin, onun hareketlerini takip edin ve ani fren yapmaktan kaçının.

Virajlarda sürüş

Sürüş sırasında adaya, virajlarda sürüşün santrifüj kuvvetinin etkisi nedeniyle tehlikeli olduğu açıklanır. Özellikle yol kaygan olduğunda, lastiklerin yol ile teması azalır ve bu durum riski artırır.

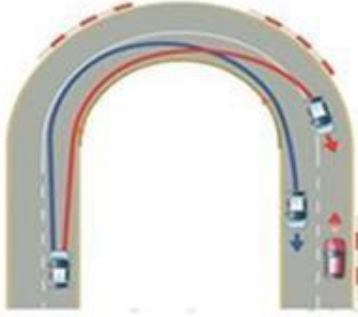
Virajlarda sürüş hızı

Viraja girmeden önce araç hızı ayarlanır. Virajın orta noktası geçildikten sonra yavaşça gaz verilir; viraj tamamen geçildikten sonra, trafik koşulları ve durum uygunsa hız artırılır.

Viraja girmeden önce araç hızı ayarlanır. Virajın orta noktası geçildikten sonra yavaşça gaz verilir. Viraj geçildikten sonra, yol koşulları ve çevresel durumlar uygunsa, araç hızı artırılabilir.

Tehlikeli sol virajda sürüş

Eğer viraj sağa doğruysa, araç yolun orta çizgisine taşmadan sola yanaşmalıdır; aynı şekilde, eğer viraj sola doğruysa, viraj yarıçapı genişlediğinden güvenli bir geçiş sağlamak amacıyla araç sağa yanaşmalıdır.

Virajlarda sürüş

Yan rüzgarlar sırasında sürüş

Adaya yan rüzgarlar sırasında sürüşün özellikle iki tekerlekli araçlar, taşıma araçları ve araç grupları için tehlikeli olduğu açıklanır. Bu tür araçlarla karşılaşırken dikkatli olunmalı ve takip mesafesi artırılmalıdır.

Yan rüzgar sırasında sürüş

Taşıma araçlarını veya araç gruplarını sollarken yan rüzgarın şiddetinden dolayı dikkatli olunmalıdır; çünkü sollama sonrasında aracın kontrolünü kaybetmek kolay olabilir. Bu durum özellikle tünelden çıkışta veya viyadük, köprü gibi yol yapılarının bulunduğu kısımlarda daha da önemlidir.

Ngasja gjatë erës anësore

Şiddetli güneş ışığı altında sürüş

Adaya, şiddetli güneş ışığı altında sürüş sırasında trafik tehlikelerinin fark edilmeyebileceği açıklanır; güneş gözlüğü kullanımı zorunludur.

Sürüş sırasında dikkatli olunmalı ve güneş ışığının yoğunluğuna ve trafik koşullarına bağlı olarak uygun hızda hareket edilmelidir.

Şiddetli güneş ışığı altında sürüş tehlikelidir.

T11. GECE SÜRÜŞÜ

Zor hava koşullarında ve gece araç kullanımı

Eğitmenin görevleri şunlardır:

- Araç kullanımı için yağışlı hava koşullarında talimat verir;
- Kaygan yollarda araç kullanımı için talimat verir;
- Kar yağışı koşullarında araç kullanımı için talimat verir
- Sisli hava koşullarında araç kullanımı için talimat verir;
- Görüş mesafesinin azaldığı durumlarda araç kullanımı için talimat verir;
- Sürtünme katsayısının azaldığı durumlarda araç kullanımı için talimat verir.

Yağmurda sürüş

Adaya yağmurda sürüşün son derece tehlikeli olduğu ve ekstra dikkat gerektirdiği açıklanır. Görüş mesafesinin azalmasının ve lastik ile yol yüzeyi arasındaki sürtünme katsayısının düşmesinin yanı sıra, fren sisteminin ıslanması nedeniyle frenlerin arızalanma riski artar. Ayrıca, “su tabakası üzerinde kayma” (aquaplaning) olarak adlandırılan ve aracın kontrolünün zorlaştığı bir durum ortaya çıkar.

Yağmurda sürüş

Şiddetli yağmur yağışı sırasında ve sonrasında genellikle yolda su birikintileri oluşur. Yüksek hızla bu su birikintilerine girildiğinde, aracın ön camı geçici olarak suyla kaplanarak görüş mesafesini azaltır. Benzer durumlar karşılaşma ve sollama esnasında da görülür; çünkü trafikteki diğer araçlar yoldaki suyu sizin aracınızın ön camına veya tam tersi şekilde sıçratabilirler.

Yol, özellikle yağmurun yeni yağmaya başladığı anlarda, toz, yağ, çamur, yaprak, dökülen motor yağı gibi maddelerle kaplıysa çok kaygan olur.

Bu gibi durumlarda sürtünme katsayısı azaldığı için fren mesafesi uzar, frenler ıslanabilir ve bu da trafik riskini daha da artırır. Kaygan yol koşullarında uygun hızda araç kullanmalı ve frenleme motor freni kullanılarak (daha yüksek vitesten daha düşük vites geçiş yapılarak) yapılmalıdır.

Karda kaplı yollarda sürüş

Adaya, aracın hareket kabiliyetinin büyük ölçüde kar kalınlığına, aracın taşıma ağırlığına ve sürücünün becerilerine bağlı olduğu açıklanır.

Karda araç kullanma tekniği mümkün olduğunca şu şekilde olmalıdır: sık sık vites değiştirmemek, ani hızlanma veya ani yavaşlama yapmamak, direksiyonu ani çevirmemek vb.

Karla kaplı yol

Buz kaplı yollarda sürüş

Adaya buzlu yollarda araç sürmenin temel özelliklerinin yol yüzeyi ile sürtünmenin azalması, kayma, direksiyon hakimiyetinde zorluk, araçların savrulma ve devrilme riski gibi durumlarla ilgili olduğu açıklanır.

Buz kaplı yol

Sisli havalarda sürüş

Sisli havalarda sürüş, görüş mesafesinin azalması (görüşün kısıtlanması) ve yolda sisin oluşturduğu nemlilik ile karakterizedir.

Hareket hızının uyarlanması gerekir.

Zamanında, aydınlatması olmayan yayalar ve araçlar fark edilmeyebilir.

Sisli havalarda sürüş

Görüş mesafesi, sis yoğunluğuna, ardından kabin içindeki camların buğulanmasına ve yol aydınlatması için kullanılan ışıkların (kısa farlar veya sis farları ya da her ikisinin aynı anda yanması) yanı sıra karşıdan gelen araçların farlarından etkilenir.

Bu koşullarda araç sürmenin en büyük sorunu, uzaydaki yönlendirmede zorluk yaşanması ve yol genişliği ile yüksekliğinin yanlış değerlendirilmesidir.

Hareket hızı, görüş mesafesinin azalmasıyla orantılı olarak ve durma mesafesi dikkate alınarak azaltılmalıdır.

Gece sürüşü

Eğitmenin görevleri:

- Gece sürüşü sırasında hızın ayarlanması için talimat vermek;
- Aydınlatma cihazlarının uygun şekilde kullanımı için talimat vermek;
- Karşılaşma anında bakışın yönlendirilmesi için talimat vermek;
- Yayaların ve görünmeyen diğer engellerin fark edilmesi için talimat vermek.

Gece sürüşü, görüş mesafesinin azalması (görüşün kısıtlanması) ile karakterizedir ve bu durum yol aydınlatması için kullanılan farların kullanımına bağlıdır.

Hareket hızı, yol aydınlatması için kullanılan farların etkinliğine ve durma mesafesine göre ayarlanmalıdır.

Azalmış Görüş Mesafesi

Gece sürüşü sırasında dikkat daha da artırılmalıdır çünkü yorgunluk daha hızlı ortaya çıkar, yayalar veya kendi aydınlatması olmayan araçlar fark edilmeyebilir. Özellikle, sürüş sırasında aydınlatılmamış bir yol kesiminden aydınlatılmış bir yol kesimine veya tam tersine geçerken ekstra dikkatli olunmalıdır.

Atlatma ve Taşma

İnstrüktörün görevleri şunlardır:

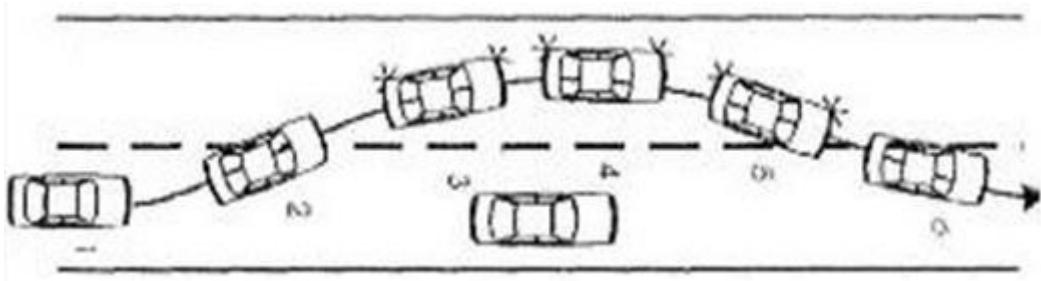
- *Güvenli taşıma koşullarını doğrular;*
- *Yön göstergesi ile zamanında hareket sinyali vermek için talimat verir;*
- *Güvenli yan mesafenin korunması için talimat verir;*
- *Araç hızlanmasının ve teknik özelliklerinin değerlendirilmesi için talimat verir.*

Adaya talimat verir:

- *Atlatma ve taşma işlemlerinin aşamaları;*
- *İlgili yollardaki risklerin sınıflandırılması;*
- *Sürüş sırasında karşılaşılan risk türleri;*
- *Hareket hızlarının algılanması;*
- *Güvenlik mesafesinin (yan ve uzunluk) değerlendirilmesi;*
- *Hızlanma ve şerit değiştirme bilgisi;*
- *Sinyal ve aydınlatma cihazlarının düzenli kullanımı;*
- *Araç görüşünü sağlayan cihazların kullanımı;*
- *Yolda oluşabilecek risklere zamanında tepki verme.*

Atlatma sırasında sürüş tekniği

Adaya güvenli bir şekilde sollama işleminin nasıl yapılacağı açıklanmalıdır. Sollamaya başlamadan önce, arkadaki trafik, iç ve dış aynalar ile omuz üstü görüş kontrol edilmelidir. Sollamanın güvenli bir şekilde yapılabileceğine emin olduktan sonra, yön göstergesi ile sinyal verilir.

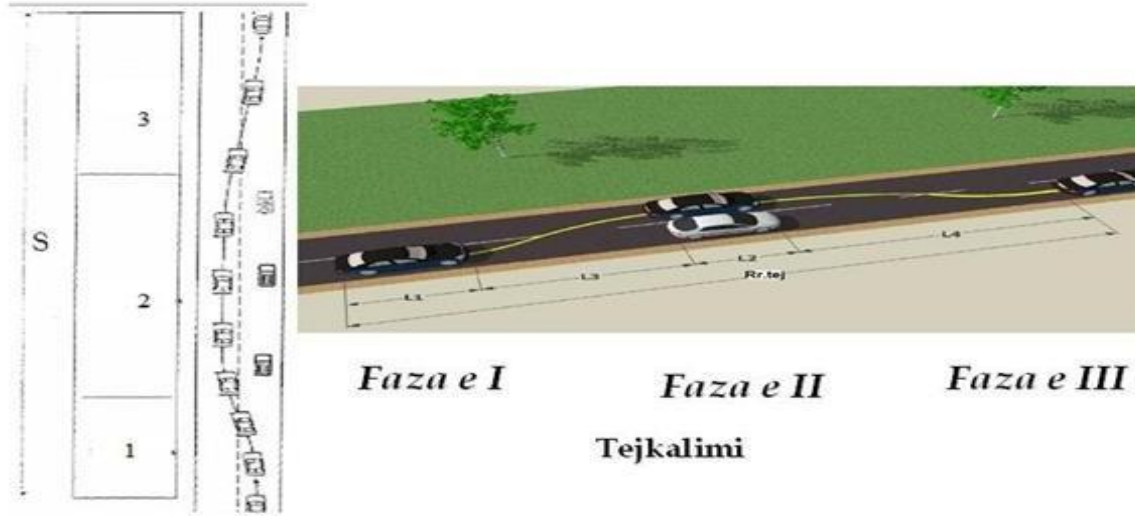
Sollama

Adaya sollama sırasında ortaya çıkabilecek olası riskler şu şekilde açıklanır:

- Karşı yönden gelen aracın mesafe ve hızının hafife alınması;
- Park halindeki aracın önünden veya arkasından bir kişinin aniden çıkması;
- Park halindeki aracın kapısının açılması;
- Güvenli yan mesafenin korunmaması.

Geçme sırasında sürüş tekniği

Adaya geçmenin trafikte en riskli hareket olduğu ve bu işlemi gerçekleştirirken ekstra dikkat gösterilmesi gerektiği açıklanır.

Aşama 1/ Aşama 2/ Aşama 3/ Geçme (sollama)

Geçme aşamaları

Geçme (sollama) aşamaları

Birinci aşama

- Geçmenin trafik ve güvenlik kurallarına ve yol işaretlerine göre yasak olup olmadığı kontrol edilir
- Gerekirse sesli sinyal verilir;
- Hız, gerekliliğe göre artırılır, ancak hız sınırı aşılmamalıdır;
- Ön, yan ve arka trafik gözlemlenir ve hareket hızları değerlendirilir.

İkinci aşama

- Yön göstergesini açmak,
- Aracı sol taraftan geçmek ve öne bakmak,
- Önündeki aracın sollamaya başlamayı ya da sola dönüş yapmayı planlamadığını doğrulamak.

Ûçüncü aşama

- Aracı yeterli mesafede geçtikten sonra, sağ sinyal verilir;
- Yumuşak bir yay çizerek, sollamadan önceki şeride geri dönülür;
- Araçla ilerlemeye devam edilir.

Gece sürüşünde farların kullanımı

Adaya gece sürüşünde farların kullanımı açıklanır. Trafik kuralı olarak, sürüş sırasında uzun farların kullanılması esastır.

Sürücü adayı bu durumda kısa farları yakar ve bakışlarını yolun sağ kenarına yönlendirir.

Karşılaşma sırasında uzun farlar

Uzun farlardan kısa farlara geçilmesi gereken durumlar:

-Karşılaşma sırasında: Yeterli mesafede, kontrol paneline bakılarak hangi farların açık olduğu kontrol edilir.

Gösterge lambası aracılığıyla far durumu doğrulanır.

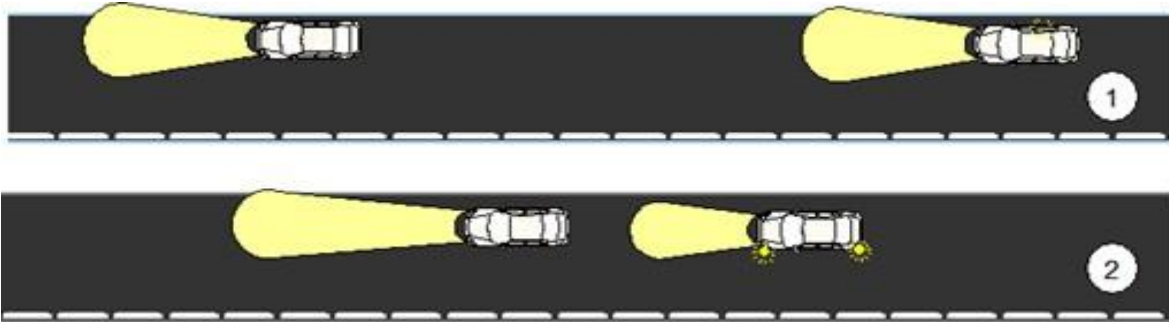
-Önde giden araca kısa mesafede yaklaşırken: Adaya, yolu aydınlatmak için kısa farların nasıl kullanılacağı açıklanır. Bu işlem sırasında gösterge paneli üzerinden kontrol sağlanır.

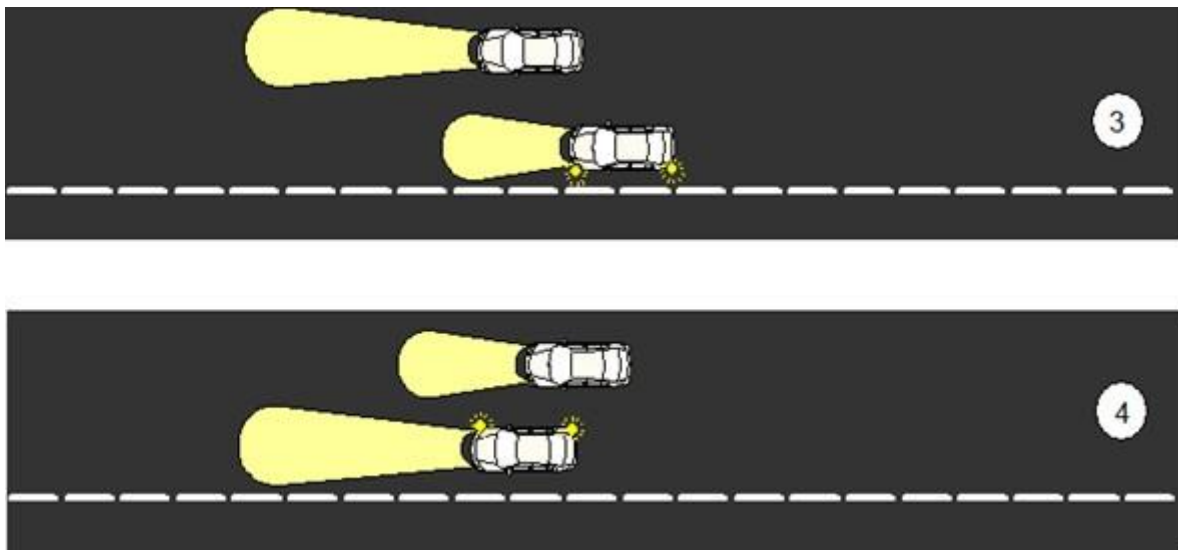
Sürüş sırasında kısa farlar

Aşağıdaki şekillerde, geçiş sırasında farların kullanım şekli gösterilmiştir ve adaylara açıklanmalıdır.

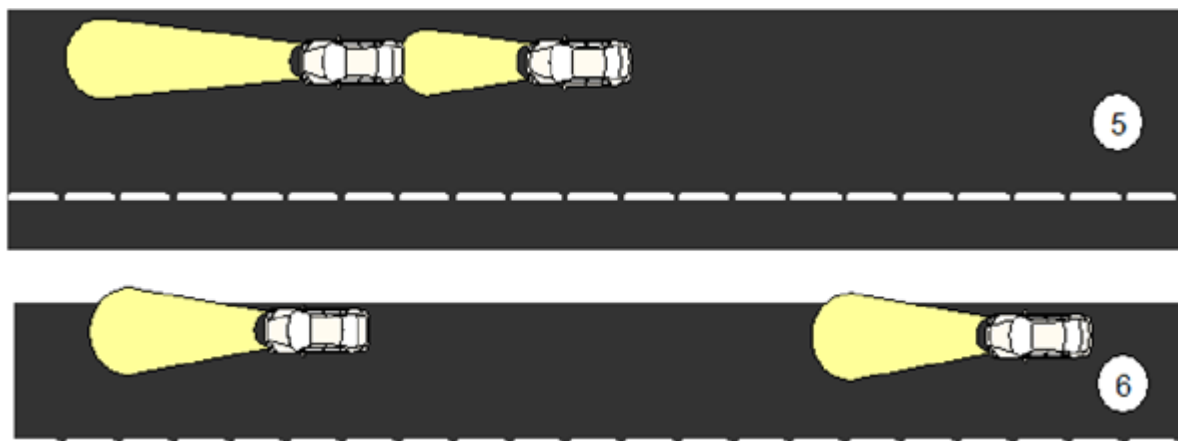
- Geçişten önce: Kısa farlar kullanılır.

- Geçiş sırasında: Kısa farların kullanılmasına devam edilir.

- Geçiş tamamlandıktan sonra: Karşıdan gelen araç yoksa uzun farlar kullanılabilir.

Automjeti i cili tejkalohet i ndezë dritat e shkurtëra nëse është afër.

Olumsuz sürüş koşullarında sürüş tekniği

Kaygan yollarda sürüş tekniği

Adaya kaygan yollarda sürüşün özellikleri ve bu koşullarda alınması gereken önlemler açıklanır. Ayrıca yolun sadece kışın değil, yılın diğer dönemlerinde de kaygan olabileceği belirtilir. Özellikle yağmurun başladığı anlarda yol oldukça kaygan olur; ardından çamur, yapraklar, dökülen motor yağı gibi unsurlar yol yüzeyini daha da kayganlaştırır.

Bu durumlarda sürtünme katsayısı azaldığından, adayın bu koşulları göz önünde bulundurması gerekir. Fren mesafesi uzar, frenler daha fazla ıslanabilir ve trafik riski artar. Kaygan yol koşullarında araç düşük hızda kullanılmalı, frenleme mümkün olduğunca motor freni ile (yüksek vitesten düşüğe geçerek) yapılmalı ve direksiyon hareketleri dikkatli, ani olmamalıdır.

Yağmurda sürüş

Yağmurda sürüş sırasında dikkat edilmesi gerekenler: Karşılaşma veya sollama sırasında yolda biriken su nedeniyle diğer araçlar, aracın ön camına su sıçratabilirler; benzer şekilde aday da ön camına su sıçratabilir.

Karda sürüş tekniği

Karda araç kullanma tekniği şunları içerir: sık sık vites değiştirmeden, acele etmeden ve ani fren yapmadan sürüş; direksiyonun ani ve sert dönmemesi; viraj öncesi hızın ihtiyaca göre düşürülmesi; virajın girişinde, ortasında ve çıkışında uygun sürüş tekniklerinin uygulanması.

Karşılaşma sırasında sürüş tekniği, aracın hızının azaltılması gerektiği esasına dayanır. Sollama sırasında davranış ise, özellikle konvoy halinde seyir halinde, uzunlamasına ve yanlamasına mesafenin artırılması, uzun yokuşlarda sürüş, motor freni kullanımı ve aracın yolun herhangi bir bölümünde kayması durumunda nasıl tepki verileceği konularını içerir.

Buzlu yollarda sürüş tekniği

Kaygan yollarda sürüş

Buzlu yollarda sürüş tekniği. Sürücü adayına, lastiklerin yol yüzeyiyle arasındaki sürtünme katsayısının azaldığı dikkate alınarak fren ve hızlanmanın kademeli yapılması gerektiği açıklanır. Bu koşullarda araç kolayca kayabilir veya virajlarda araç yol dışına çıkabilir. Yolun buzlu kısmında aracın kayması durumunda, gaz pedalından ayağın çekilmesi ve aracın stabilize olması için fren pedalına hafifçe basılması gerekir.

Sürücü, uzun eğimli yokuş aşağı inişlerde hızı ihtiyaca göre ayarlamalı, gerektiğinde ayağını gaz pedalından çekmeli ve motor frenini, uygun viteste kullanmalıdır. Özellikle virajlarda araç kaymaya başladığında, aracın kontrolünün sağlanması ve yol güvenliğinin tehlikeye girmemesi önemlidir.

Sisli havada sürüş tekniği

Sisli havada sürüş

Sürücü adayının sisli havada sürüş tekniği şunları içerir: Sürüş sırasında kullanılacak farlar, Görüş mesafesinin (yol görüş alanının) azalmasına bağlı olarak hızın durma mesafesine göre ayarlanması, Yavaşlama ve hızlanma durumlarındaki davranışlar, Konvoy halinde sürüşte güvenli takip mesafesinin korunması, Trafik şeridinde sinyalizasyon olsun ya da olmasın, direksiyon kontrolünün sağlanması.

Güneşli havada sürüş tekniği

Aday güçlü güneş ışığı altında sürüş yaparken güneşlikleri kullanır, güneş ışığının yoğunluğuna bağlı olarak hızını ayarlar. Özellikle bu koşullarda tehlikeli durumlar fark edilmeyebilir ve adayın bu durumlara hızlı tepki vermesi gerekir. *Tehlike genellikle güneşin doğuşu ve batışı saatlerinde artar.*

Güneşli havada sürüş

Yol yüzeyinin durumu

Yolun durumu her şeyden önce hava koşullarına bağlıdır. Bu da yol yüzeyinin kuru ve temiz, kumlu, çakıllı, nemli, çamurlu, yapraklı, karlı, buzlu veya donmuş olabileceği anlamına gelir. Yol üzerinde toz, yağ, lastik kalıntıları vb. maddeler bulunabilir.

Bu yol durumu, fren mesafesini uzatır.

Yapraklarla kaplı yol

Yol yüzeyinin durumu lastiklerin yol tutuşunu, fren mesafesinin uzunluğunu ve aracın sürüş şeklini etkiler.

Yağmur, kar, buz zamanlarında yol kayganlaşır. Bu tür yollarda oluşan çukurlar, düşük hızlarda bile tehlike oluşturur ve lastiklere ile süspansiyon sistemine zarar verebilir. Özellikle yağışlı havalarda bu çukurlar suyla kaplanır ve sürücü adayına bu durumlar mutlaka açıklanmalıdır.

Yağmurlu hava koşulları

Su tabakası (İng. Aquaplaning) – yoğun yağmur altında sürüş sırasında, yolda biriken büyük miktarda su nedeniyle hava tabakası oluşur.

Bu durumda hız azaltılmalı ve direksiyon sert hareket ettirilmemelidir. Araç stabilitesini kaybederse, fren pedalı kullanılmalıdır.

Hava tabakası, yüksek hızda tekerleğin yol ile teması kaybetmesi.

Trafikte Durumları Öngörme ve Algılama

Sürüş sırasında sürücü, trafikte ne olabileceğini önceden tahmin etmeli ve gerçek trafik durumlarında doğru tepki vermeye hazırlıklı olmalıdır. Araçla herhangi bir harekete başlamadan önce yapılan ön planlama, trafik güvenliği üzerinde büyük etkiye sahiptir.

Trafikte durumun algılanması, hızlı ve doğru tepki verilmesi, trafik güvenliğini tehdit eden durumların önüne geçer. Trafikte edinilen bilgi ve tecrübe, olumlu davranış kurallarının uygulanmasını, diğer trafik katılımcılarına saygı ve hoşgörünün sağlanmasını mümkün kılar.

Eğitmen her durumda gerektiğinde müdahale etmeye hazır olmalı ve pratik sürüş eğitimi sırasında sürücü adayını kontrol altında tutmalıdır.

Aşağıda, sürücü eğitmeni talimatlarının açıklandığı bazı durumlar verilmiştir.

Bu durumdaki sürücü adayına verilen talimatlar şunlardır:

- *Araba sürücüsünün aniden yola çıkabileceği göz önünde bulundurulmalıdır;*
- *Sürücünün davranışları dikkatle izlenmelidir;*
- *Arkadan araç yoksa, yan güvenlik mesafesi artırılmalıdır.*

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- *Viraja yaklaşıyorum;*
- *Görüşün kısıtlı olduğu yol bölümüne yaklaştık;*
- *Başka bir aracın bizim şeridi kullanarak hareket etmesi mümkün olabilir;*
- *Hız ihtiyaca göre ayarlanmalı, gerekiyorsa azaltılmalıdır.*

Bu durumdaki sürücü adayına verilen talimatlar:

- Gaz pedalından ayağı çekmek ve gerektiğinde fren yapmaya hazır olmak;
- Yaya, trafik şeridinin sağından geçebilir.

Bu durumdaki sürücü adayına verilen talimatlar:

- Gaz pedalından ayağı çekmeli ve gerektiğinde fren yapmaya hazır olmalısınız;
- Yayalar aniden karşıya geçebilir;
- Arkadan trafiği kontrol ettikten sonra, yön gösterge sinyali verilerek, dikkatli bir şekilde yolun sol tarafından geçilmeli veya yayaya zarar vermeden yan güvenlik mesafesi artırılmalıdır.

Bu durumdaki sürücü adayına verilen talimatlar:

- Araç durdurulmalıdır;
- Bisiklet süren çocuğun davranışları gözlemlenmelidir;
- Bisikletlinin hareketleri trafik açısından tehlike oluşturmadığına emin olduktan sonra hareket devam ettirilmelidir.

Bu durumdaki sürücü adayına verilen talimatlar:

- Gerektiğinde fren yaparak araç durdurulmalıdır;
- Yayalar araç kaldırımında düzgün park edilmediği için yola devam etmektedir;
- Karşıdan gelen araç geçtikten sonra trafik arkadan kontrol edilip yolun soluna geçilmelidir.

Bu durumdaki sürücü adayına talimatlar:

- Fren yaparak aracı durdurunuz;
- Yayalar trafiğe bakmadan yolda yürümeye devam etmektedir;
- Yayaya yol verilmelidir, yayalar için uygun olmayan (yaya geçidi olmayan) yerden geçse bile.

Bu durumdaki sürücü adayına talimatlar:

- Trafiğe girmek isteyen araca, arkadan araç kuyruğu varsa, geçiş imkânı sağlanacaktır;
- Gerekirse fren yapılacaktır.

Bu durum trafik kültürü ve trafikte olumlu tutum ile ilgilidir.

Bu durumdaki sürücü adayına talimatlar:

- Gaz pedalından ayağını çek (gaz vermeden);
- Yayanın hareketini gözlemler;
- Dikkatli bir şekilde hareketine devam et.

Bu durumdaki sürücü adayına talimatlar:

- Artan dikkatle hareketine devam et;
- Yan güvenlik mesafesini artır;
- Yol çalışması yapılan bölümde dikkatli ol.

Bu durumdaki sürücü adayına talimatlar:

- Sağ şeritte park etmiş araçlar arasından ani olarak bir yaya çıkabilir veya bir sürücü trafik arkasına bakmadan kapıyı açabilir, dikkatli olun;
- Aracı trafik şeridinin ortasında sür;
- Uzun mesafeli güvenlik mesafesine dikkat et.

Bu durumdaki sürücü adayına talimatlar:

- Gaz pedalından ayağınızı çekin ve gerekirse fren yapmaya hazır olun.
- Trafîği arkadan kontrol ettikten sonra, sinyal verilir ve yaya tehlikeye atılmadan dikkatlice yolun sol tarafına geçilir.

Bu durumda aday sürücüye verilecek talimatlar şunlardır:

- Gaz pedalından ayağını çekmeli, gerekirse fren yapmalı çünkü beyaz araç herhangi bir nedenle yoldan ayrılamayabilir;
- Trafik kurallarına aykırı hareket eden beyaz araca karşı güç kullanmaya izin verilmez.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Güvenlik mesafesine dikkat etmek;
- Sürücü adayının sürücü kursu aracını kullanırken ani hareketleri;
- Dikkatini çekmek için korna kullanmamak.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Fren yapmak,
- Bisikletlinin karşı şeritteki araçlar dolu olana kadar yolu düzgün kullanmaması.

Doğrudan tehlike durumunda eğitmen müdahale etmelidir.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Yayalara geçiş önceliği verilmelidir,
- Ayağını gaz pedalından çekmelidir,
- Gerektiğinde fren yapılmalıdır,
- Yayaların yolun yarısını geçtikten sonra geri dönebilecekleri ihtimali göz ardı edilmemelidir.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Otobüse geçiş önceliği verilmelidir,
- Ayağını gaz pedalından çekmelidir,
- Gerektiğinde fren yapılmalıdır,
- Yayaların otobüsün önünden veya arkasından yola çıkabilecekleri ihtimali göz ardı edilmemelidir.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Çocukların yola çıkabileceği yerin yakınına dikkat etmek;
- Dikkati artırarak sürüşe devam etmek;
- Gerektiğinde hız azaltmak;
- Yaya geçidinin her iki tarafından da kontrol etmek.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Kavşağa (dönel kavşağa) yakın yerde,
- 30 km/s'den daha yüksek hızla seyretmek yasaktır;
- Kavşak öncesinde hızın uygun şekilde ayarlanması gerekmektedir.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Şerit değişikliği yasaktır;
- Sadece düz yönde hareket etmek serbesttir;
- Trafik ışığına uyulmalı ve durmadan devam edilmelidir.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Dikkati artırarak hareket devam ettirilmelidir;
- Otobüse göre geçiş önceliği vardır;
- Otobüsün önünden ve arkasından yolcular çıkabilir.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Bu durumda sollama yapılabilir,
- Trafik arkadan (ayna, kör nokta) kontrol edilmelidir,
- Yön gösterge ışıkları ile sinyal verilmelidir.

Yerleşim yeri dışındaki bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Araçlar arasında güvenlik mesafesi en az 2 saniye olmalıdır;
- Uzun ve düz yol tehlikelidir;
- Arkadan araç gelmiyorsa sollama yapılabilir.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Aynı anda iki aracın sollanmasına izin verilir;
- Trafik arkadan kontrol edilir,
- Yön gösterge ışıkları ile sinyal verilir,
- Kör nokta bir kez daha kontrol edilmesi tavsiye edilir ve sollama başlatılır.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- İşaretlerin konulduğu yerden itibaren 50 km/s'den daha yüksek hızla hareket etmek serbesttir;
- Sollama yapılmasına izin verilen yol kesimi;
- Karşılaşmada dikkatli olunmalıdır.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Bu yol bölümünde 20 km/s'den daha düşük hızla hareket etmek yasaktır;
- Yol çalışmasının başladığı yer trafik işaretinden itibaren başlamaktadır,
- İnşaat malzemeleri, iş makineleri ve çalışanlar yolda olabilir.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Kısa huzmeli farlar açılır;
- Görüş sağ yol kenarına yönlendirilir;
- Hız azaltılır;
- Yolun sağ tarafında park etmiş araçlara dikkat edilir.

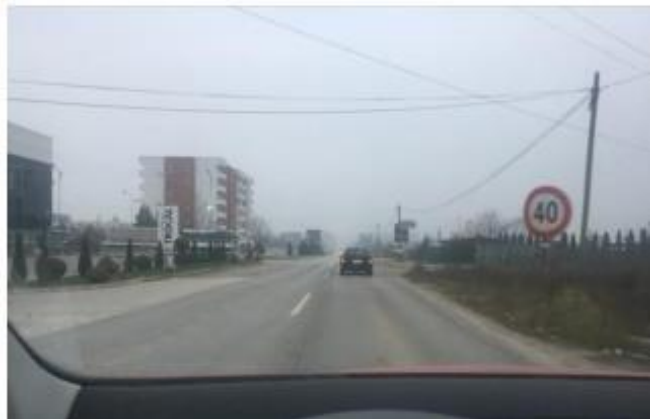
Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Hız azaltılır;
- Lastiklerin yol ile teması azaltılır;
- Direksiyon sertçe çevrilmez;
- Fren yapıldığında fren mesafesi uzar.

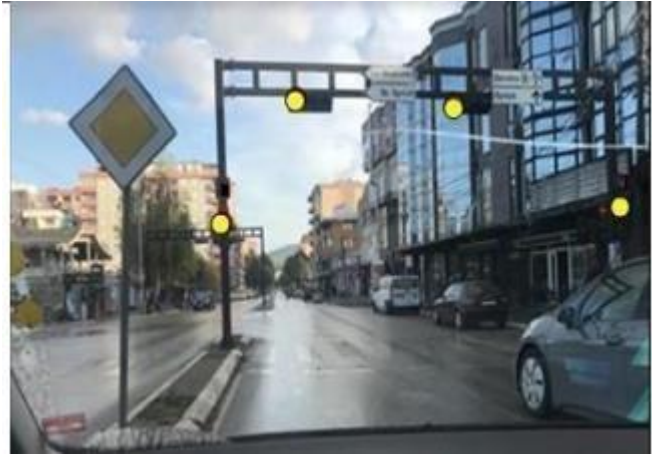
Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Hız sınırı 40 km/s olup, işaretin konulduğu yerden başlar ve ilk kavşağa kadar geçerlidir;
- Güvenlik mesafesi korunmalıdır.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Kavşak önünde güvenli şekilde durulamıyorsa hareket devam ettirilebilir;
- Kırmızı ışık yakında yanacaktır;
- "Geçiş üstünlüğü yolu" işaretine uyulmamaktadır.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Bu durumda yarım dairesel dönüşe izin verilir, hız uygun şekilde ayarlanmalıdır.
- Sol sinyal ile dönüş yapılmalıdır.
- Trafik ışığını dikkate alalım.
- Sarı aracın hareketlerini gözlemleyelim.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- "Andrenins Haçı" trafik işareti, bir çift ray ile demiryolunun üzerinden geçişi gösterir
- "STOP" işaretinden önce durulmalıdır.
- Durduktan sonra demiryolunun her iki tarafına (sağ-sol) bakılmalıdır.
- Ardından, arttırılmış dikkatle hareket edilmelidir.

Bu durumda aday için talimatlar şunlardır:

- Kavşağa gelmeden önce durulmalıdır.
- Eğer yol boşalırsa ve yayaların geçiş noktasından sonra alan varsa (trafik sıkışmışsa, yayaların geçiş noktasında durmak yasaktır), hareket etmeye devam edilir.
- Trafik ışıklarına dikkat edilmelidir.
- Kavşakta koşulları ve durumu gözlemleyin.

TĖ TRAFİK İŞARETLERİNE GÖRE DAVRANIŞ

İnstrüktör, trafik işaretlerine uygun davranışı anlamı doğrultusunda adaylara açıklamalıdır.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaşıldığında aday için talimatlar şunlardır:

- Tehlike işareti;
- İkincil yolun ana yola dik açıyla iki taraftan kesiştiği kavşak" işareti;
- Kavşağın yaklaştığını gösterir ve öncelikli yolun ikincil yol ile kesiştiğini belirtir;
- İkincil yollardan gelen araçlarla karşılaşılabilir;
- Gerektiğinde hız ayarlanmalı ve azaltılmalıdır.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Tehlike işareti;
- "Trafik çift yönlüdür" işareti;
- Trafiğin çift yönlü olarak devam ettiği yeri gösterir;
- İkincil yollardan gelen araçlarla karşılaşılabilir;
- Gerektiğinde hız ayarlanmalı ve azaltılmalıdır;
- Karşı yönden gelen araçlara dikkat edilmelidir.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Tehlike işareti;
- "Yaya geçidi uyarısı" işareti;
- Yakında yaya geçidine varılacağını gösterir;
- Yaya geçidinden geçen yayalarla karşılaşılabilir;
- Gerektiğinde hız ayarlanmalı ve azaltılmalıdır.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Tehlike işareti;
- "Araçların devrilmesi veya kayması" işareti;
- Araçların devrilme veya kayma tehlikesinin bulunduğu yerin yaklaştığını gösterir;
- Gerekğinde hız ayarlanmalı ve azaltılmalıdır;
- En büyük tehlike zor hava koşullarında oluşur.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Kesin talimat işareti;
- "Zorunlu durma" işareti;
- Kavşağa girişten önce sürücünün görüş hattında durması gereken yeri gösterir;
- İşarete, araçların durması gereken yeri gösteren yol üzerinde yatay durma çizgisi eklenmiştir;
- Hız kademeli olarak azaltılmalı ve araç durdurulmalıdır;
- Biz ikincil yolda seyretmekteyiz.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Kesin talimat işareti;
- "Karşı yönden gelen araçlara geçiş önceliği" işareti;
- Karşı yönden gelen araçların geçiş önceliği vardır;
- Sadece karşı yönden araç varsa durulur.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Kesin talimat işareti;
- Park etmek yasaktır.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Kesin talimat işareti;
- "Belirli aks yükünü aşan araçların trafiği yasaktır" işareti;
- Yük, izin verilen aks yükleri arasında dağıtılmalıdır;
- Bu işarete uyulduğunda, yol altyapısı hasarlardan korunur.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Kesin talimat işareti;
- "Asgari hız sınırı" işareti;
- Asgari hız sınırı yol koşullarına ve trafik güvenliği ihtiyaçlarına göre işaretle belirlenir;
- Yol boşsa, 40 km/s'nin altında seyretmek yasaktır.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Kesin talimat işareti;
- "Zorunlu sağ yön" işareti;
- Yön göstergesi ile sinyal verilmelidir;
- Sağa dönüş yaparken yolun kaldırımlı kenarına çarpmamaya dikkat edilmelidir.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Kesin talimat işareti;
- "Zorunlu sol yön" işareti;
- Araç hangi yönde gitmeli onu gösterir;
- Yön göstergesi ile sinyal verilmelidir;
- Sol dönüş yaparken, karşı yönden gelen ve dümdüz veya sola dönüş yapan araçlara geçiş önceliği verilmelidir;
- Yol çizgisi varsa takip edilmelidir.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Kesin talimat işareti;
- "Sağ ve sol yön zorunlu" işaretleri;
- Yön göstergesi ile sinyal verilmelidir;
- Düz gitmek yasaktır.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Uyarı işaretidir;
- "Karşı yönden gelen araçlara geçiş önceliği" işaretidir;
- Yol daralması vardır;
- Hız ayarlanmalıdır.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Uyarı işaretidir;
- "Hız sınırlamasının sona ermesi" işareti;
- İşaretin bulunduğu yerden itibaren 40 km/s'den daha yüksek hızlara izin verilir.

Sürüş sırasında bu trafik işareti ile karşılaştığınızda aday için talimatlar şunlardır:

- Uyarı işaretidir;
- "Sakin trafik bölgesi" işareti;
- 5 km/s'den daha yüksek hızla hareket etmek yasaktır;
- Bölge genelinde çocuk oyunlarına izin verilir.

Sürüş Kültürü, Defansif Sürüş ve Eko Sürüş

Trafik Kültürü

İnstrüktörün görevleri şunlardır:

- Kendi geçiş önceliğini verme talimatları vermek;
- Sürücülerin trafik katılımcılarının olası hatalarını ve eksikliklerini tolere etmelerini önermek;
- İkincil yollardan gelen trafiğin akışını sağlamak;
- Araçların park yerinden çıkışını kolaylaştırmak;
- Geçiş önceliğinde ısrarcı olmamak.

Defansif Sürüş

İnstrüktörün görevleri şunlardır:

- Trafikteki diğer sürücülerin hatalarını düzeltmeleri için talimat vermek;
- Trafikteki diğer katılımcılara karşı hoşgörülü olunması için talimat vermek;
- Trafikte karşılaşılan durumların önceden planlanması için yönlendirme yapmak;
- Sinyal cihazlarının kullanımı ile ilgili talimat vermek.

Eko- Sürüş

İnstrüktörün görevleri şunlardır:

- Eko sürüş tekniklerini uygular;
- Vites değiştirme konusunda yönlendirme yapar;
- Gaz kullanımına dair talimat verir;
- Motor gücünün verimli kullanılmasını sağlar;
- Minimum yakıt tüketimi ve çevre kirliliğinin önlenmesi için talimat verir.

T12. BAĞIMSIZ SÜRÜŞ - TEST SÜRÜŞÜ

İnstrüktörün görevleri şunlardır:

- a) Talimat vermeden sürüş için rehberlik yapmak*
- *Bağımsız sürüş için talimat verir;*
 - *Trafik ve güvenlik kurallarını uygular;*
 - *Güzergahı uygular.*
- b) Talimatsız sürüşü değerlendirir:*
- *Trafik ve güvenlik kurallarının uygulanabilirliğini değerlendirir;*
 - *Sürüş tekniğini değerlendirir;*
 - *Defansif sürüş ve eko sürüşü değerlendirir.*
- c) Sürüşle ilgili nihai görüşü verir:*
- *Eğitim sürecinde elde edilen sonucu değerlendirir;*
 - *Sürüşle ilgili nihai görüşü verir;*
 - *Gereken beceriler kazanılmamışsa adaya ek dersler önerir.*
- d) Doğru karar verir.*

KAYNAKLAR:

1. *Karayolu Trafik Kuralları Kanunu.*
2. *Sürücü Belgesi Kanunu.*
3. *Karayolu Trafik Kuralları ve Sürücü Belgesi Kanunu'na bağlı alt mevzuatlar.*
4. *Trafik kuralları ve yol güvenliği metodolojisi.*
5. *Naim Mustafa, Sürüş Metodolojisi, Gjilan 2005.*
6. *Xhevat Gashi – A ve B Kategorisi Sürücü Belgesi.*
7. *İnternet kaynakları.*
8. *Diğer kaynaklar.*